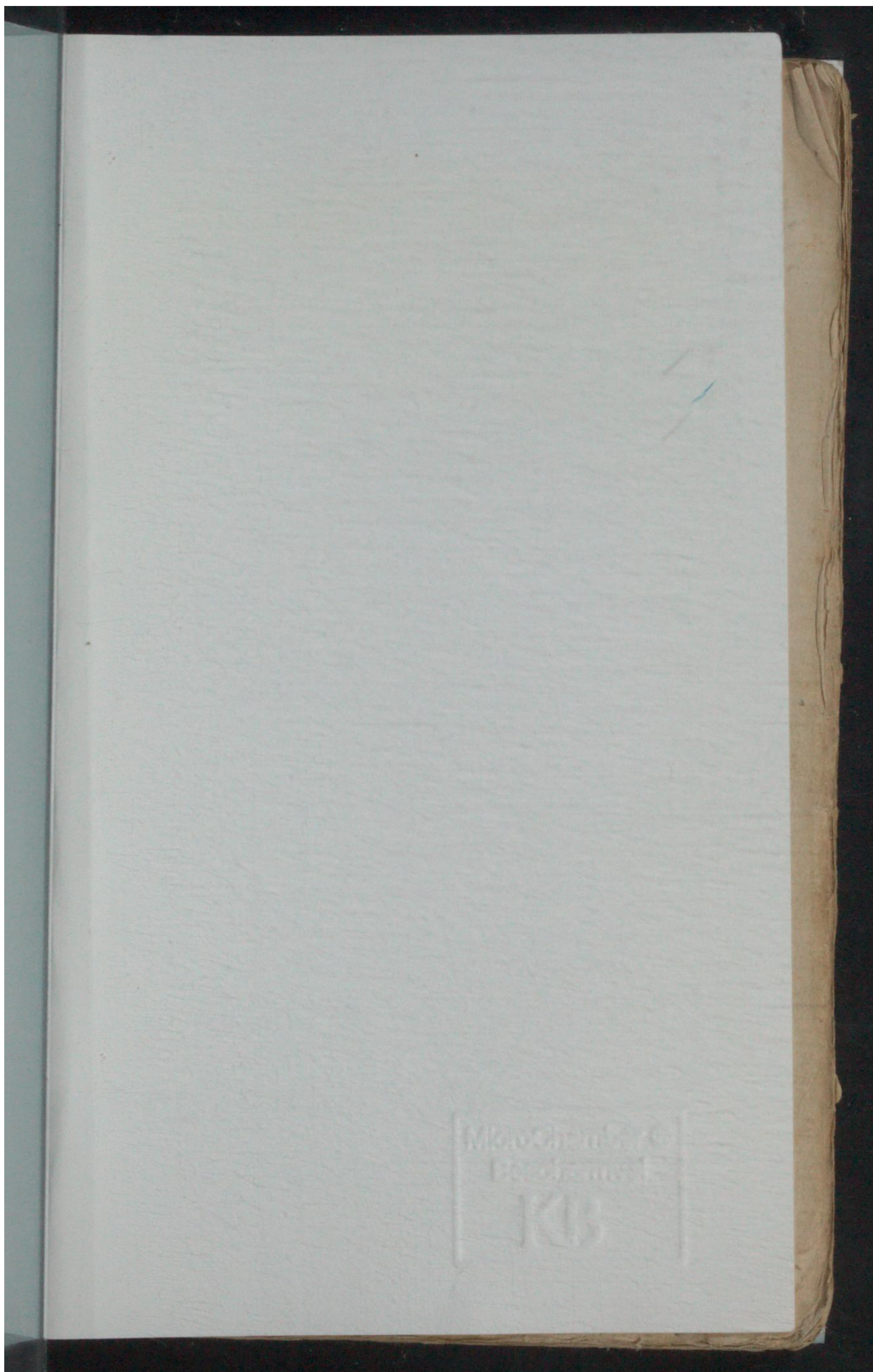
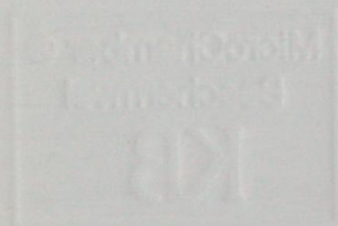

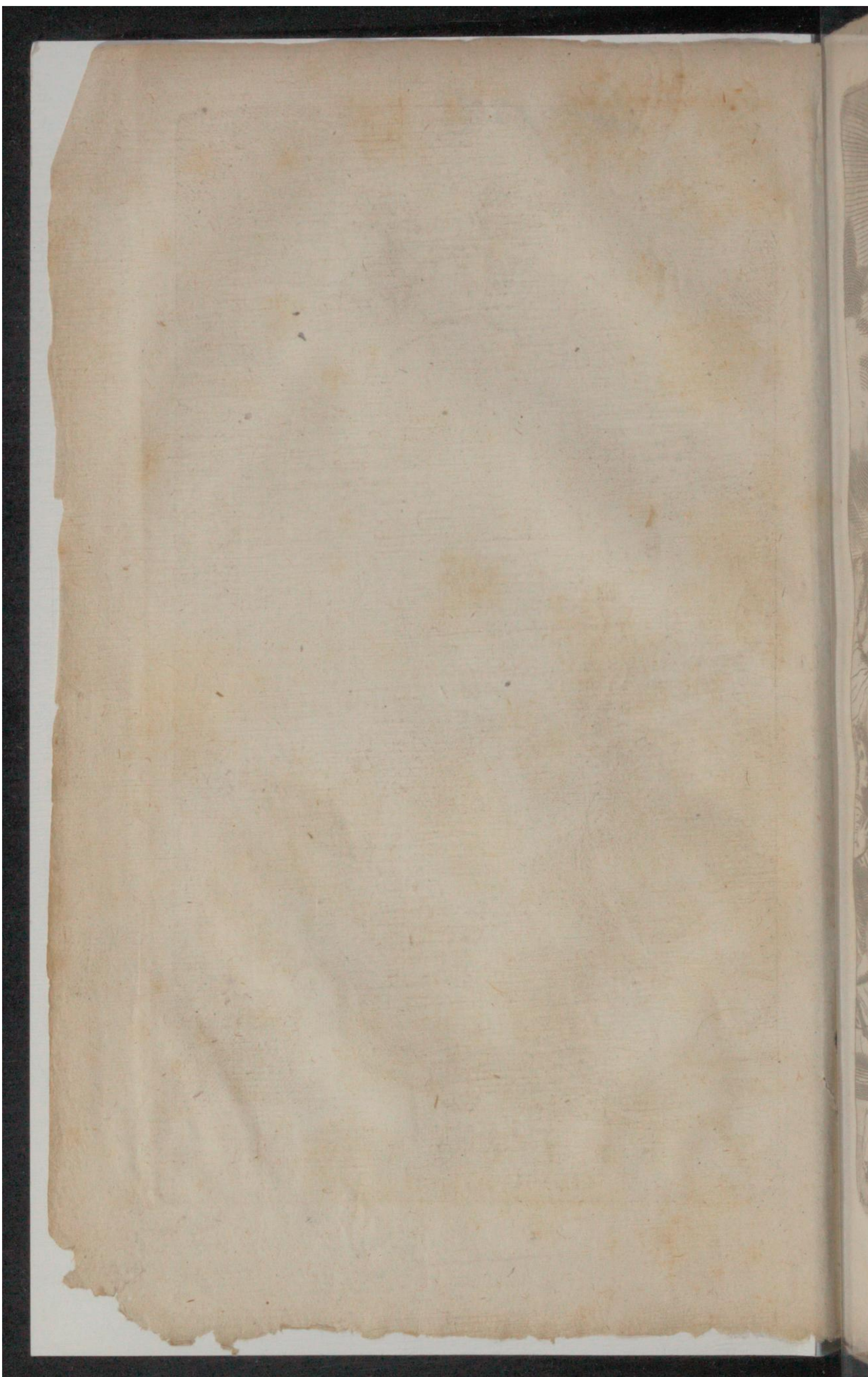

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
443 A 22

FELICIA.
Pr. d. Berge inv. et fec.
Harderspel.

FELICIA,
OF DE
BETOVERINGE DOOR LIEFDE.

HARDERSSPEL.

DOOR

H. BENJAMIN.

By de Erfg: van J: LESCAILJE, op de Middeldam, op de hoek van de Viſchmarkt, 1699.
Met Privilegie.

KONINKLIJKE
BIBLIOTHEEK

MEVROUWE
JUDITH GULDEWAGEN,
GEMAALINNE
VAN DE HEER
Mr. JAKOB AKERSLOOT,
Raad Pensionaris der Stad Haarlem.

MEVROUWE,

DE Nymf Felicia kon voor haar geen waardiger Beschermìnge verzoeken, gelyk zy alrede aan Uw Ed. doet, na dat ze in ongunste der Godinne Diane, wegens haare onbarmhartige handelinge aan Twee der volmaakste Gelieven gepleegd te hebben, vervallen was, als die by Uw Ed. Heusheid te vinden is; en zich dus met eerbiedigheid in uwe gunste, wel bewust van Uw Ed. tederheid zynde, in te dringen.

Grooten zoeken billig hunne toevlucht by hen gelyken.

En schoon zy weet dat U Ed. onrechtvaardige straffe tot de dood toe haat, haar berouw, meent zy echter, dat kort op de daad volgd,

zal ingang in uw harte bekoomen, en zy, om haare waardigheid, en Geboorte, niet verſmaad worden.

Dit vertrouwen maakt haar als verzekerd wegens den goeden uitſlag haarer onderneeminge.

Evenwel zoude hier noch geen kleine vreeze zich kunnen opdoen, of zy wel in deze Hollandſche Kleedinge, en mogelyk onaartig Hulſel, uwe oogen zal vermoogen te behaagen; en zich uwer gunſte dus waardig maaken?

Miſſchien zal nu die majeſteit in haar gezigt niet flikkeren, die zy eertyds in, en omtrent Parys heeft doen blinken.

In Vrankryk heeft zy allen dien van haare Rang kunnen voldoen; en het Hof heeft altyd byzondere vergenoeginge in haar byweezen kunnen ſcheppen.

In die franſche geſtalte heeft zy vaak in 's Gravenhage den Adel, en Hovelingen bekoord.

Zodanig als zy nu te voorſchyn komt wil zy nochtans te Amſterdam, op ons ſchoon Schouw-tooneel, haare hoop niet geheelyk laaten zakken, eeniger wyze behaaglyk te zullen zyn: Wen U Ed. het geluk van uw Bezoek,

zoek, nevens dat van myn Heer Uw Gemaal aan haar zult geeven.

Indien, als dan, Mevrouwe, haare Nederlandſche Taal U Ed. ſmaakelyk valt, wil zy niet twyfelen in Uw Ed. Beſcherminge aangenoomen te zullen werden.

Dat is al haare wenſch, haare hoop, en verlangen.

Hier in beſtaat al haar heil.

Ook is haar niet onbewuſt, dat onder de braave Naam van GULDEWAGEN, Heeren zyn geweeſt, die diergelyken van haare Rang niet verſmaad hebben.

Laat haar dan, Mevrouwe, met de weinige luiſter die haar noch is by gebleeven, in Uw Ed. gunſte ontfangen werden: zy zal trachten die te bewaaren, en my hier door gelegenheid geeven om my te moogen noemen, dat ik ben, gelyk ik blyve,

MEVROUWE,

Uw Ed. ſchuldige, en altoos
Verpligte Dienaar

H. BENJAMIN.

COPYE
Van de
PRIVILEGIE.

DE Staten van Holland ende Westvriesland doen te weten. Alzo Ons vertoond is by de tegenwoordige Regenten van de Schouwburg tot Amsterdam, Dat zy Supplianten zedert eenige Jaaren herwaarts met hunne goede vrinden hadden gemaakt en ten Tooneele gevoert verscheiden Werken, zo van Treurspeelen, Blyspeelen als Klugten, welke zy lieden nu geerne met den druk gemeen wilden maken: doch gemerkt dat deze Werken door het nadrukkenvan anderen, veel van hun luister, zo in Taal als Spelkonst zouden komen te verliezen, en alzo zy Supplianten hen berooft zouden zien van hun byzondere oogwit om de Nederduitschen Taal en de Digtkonst voort te zetten, zo vonden zy hen genootzaakt, om daar inne te voorzien, ende hen te keeren tot Ons, onderdanig verzoekende, dat Wy omme redenen voorsz. de Supplianten geliefden te verleenen Oktroy ofte Privilegie, omme alle hunne Werken reeds gemaakt, en de noch in 't ligt te brengen, den tyd van vyftien Jaaren alleen te mogen drukken en verkoopen of doen drukken en verkoopen, met verbod van alle anderen op zeekeren hooge peene daar toe by Ons te stellen, ende voorts in communi forma. Zo is 't dat Wy de Zake en 't Verzoek voorsz. overgemerkt hebbende, ende genegen wezende ter bede van de Supplianten, uit Onze regte wetenschap, Souveraine magt ende authoriteit dezelve Supplianten gekonzenteert, geaccordeert ende geoctroijeert hebben, conzenteeren, accordeeren ende octroijeren mitsdezen, dat zy geduurende den tyd van vyftien eerst achtereenvolgende Jaaren de voorsz. Werken die reeds gedrukt zyn, ende die van tyd tot tyd door haar gemaakt ende in 't ligt gebragt zullen werden, binnen den voorsz. Onzen Lande alleen zullen mogen drukken, doen drukken, uitgeven en verkoopen. Verbiedende daarom allen ende eenen yegelyken dezelve Werken naar te drukken, ofte elders naargedrukt binnen den zelve Onzen Lande te brengen, uit te geven ofte te verkoopen, op de verbeurte van alle de naargedrukte, ingebragte ofte verkogte Exemplaaren, ende een boete van drie hondert guldens daar en boven te verbeuren, te appliceeren een darde part voor den Officier die de calange doen zal, een darde part voor den Armen ter Plaatze daar het cazus voorvallen zal, ende het resteerende darde part voor den Supplianten. Alles in dien verstande, dat Wy de Supplianten met dezen Onzen Octroije alleen willende gratificeeren, tot verhoedinge van haare schaade door het nadrukken van de voorsz. Werken, daar door in geenige deelen verstaan, den inhoude van dien te authorizeeren ofte te avoueeren, ende veel min de zelve onder Onze protektie ende beschermingе eenig meerder krediet, aanzien

oft reputatie te geven, nemaar de Supplianten in kas daar in yets onbehoorlyk zoude mogen iufluceren, alle het zelve tot haren laste zullen gehouden wezen te verantwoorden; tot dien einde wel expresselyk begeerende, dat by aldien zy dezen Onzen Oktroije voor de zelve Werken zullen willen stellen daar van geene geabbrevieerde ofte gecontraheerde mentie zullen mogen maaken, nemaar gehouden zullen weezen het zelve Octroy in 't geheel ende zonder eenige Omissie daar voor te drukken ofte te doen drukken, ende dat zy gehouden zullen zyn een exemplaar van alle de voorsz. Werken, gebonden ende wel geconditioneert te brengen in de Bibliotheecq van Onze Univerziteit tot Leiden, ende daar van behoorlyk te doen blyken. Alles op pœne van het effekt van dien te verliezen. Ende ten einde de Supplianten dezen Onzen Conzent en Octroije mogen genieten als naar behooren: Lasten wy allen ende eenen ygelyken die 't aangaan mag, dat zy de Supplianten van den inhoude van dezen doen, laaten en gedogen, rustelyk en volkomentlyk genieten, en cesserende alle beletten ter contrarie. Gedaan in den Haage onder Onzen grooten Zegele hier aan doen hangen den XIX September in 't Jaar onzes Heeren en Zaligmakers duizent zes honderd vier en tachtig.

G. FAGEL.

Ter Ordonnantie van de Staaten

SIMON van BEAUMONT.

De tegenwoordige Regenten van de Schouwburg hebben het recht van de bovenstaande Privilegie, voor FELICIA, of de BETOVERINGE DOOR LIEFDE, vergunt aan d'Erfgenaamen van Jacob Lescailje.

In Amsterdam, den 19 May, 1699.

VER-

VERTOONERS.

FELICIA, Nymfe op het Eiland Erithree; verliefd op Therzander.

PARTHENIA, Nicht van Felicia.

THERZANDER, eertyds Kleazjenor; Minnaar van Diane.

DIANE, eertyds Celia, } Vrindinnen van Felicia.
ISMEENE, }

THIMANTES, Minnaar van Ismeene.

KLIDAMANT, Minnaar van Parthenia.

PHILINTES, Verliefd op Diane.

FABRITIUS, Koopman van Sevilien.

DE GODINNE DIANE.

ZWYGENDE.

Gevolg van Harders.

Twee Knechts van Fabritius.

Het Tooneel is op het Eiland
Erithree, in Portugal.

FE-

FELICIA,
OF DE
BETOVERINGE DOOR LIEFDE,
HARDERSPEL.

EERSTE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

PHILINTES, FABRITIUS.

FABRITIUS.

An ik dan geene dienst u tot Sevilje doen,
Ik meen my, morgen vroeg, daar weder heen te spoên?

PHILINTES.

Zoud gy op heter daad weêr zyn van hier geweeken,
En zonder eerst de Nymf Felicia te spreeken?

FABRITIUS.

Neen, ik zal zo terstond aan haar myn' Waaren biên;
En als na haare zin de Nymf zal zyn verzien;
Wanneer dat aan haar Hof de Harders met genoegen
Verzien zyn uit myn Kraam, zal 't weggaan my wel voegen.

PHILINTES.

Hebt gy al iets verkocht?

FABRITIUS.

Ja; 'k veins niet, en met reên
Waar ik te lasteren, toonde ik my des te onvreên.
'k Heb Ambregris, Portrets, en Paer'len, en Juweelen
Verkocht, van veel waardy, en duur geschat by veelen.

 't Feest

't Feest van Diane word hier staatelyk gevierd,
De Speelen alle jaar vernieuwd; daar 't doorgaans zwierd
Van Harders, die in 't bosch hun geest, en moed betoonen,
En met een dierb're prys hunne arbeid zien bekroonen;
En nimmer kom ik in dit Eiland, zo geacht,
Of zie met voller glans haar' heerlykheid, en magt.

PHILINTES.

't Getal der Harderen, die hier hunn' rust beöogen,
Bevinden in die keur in 't minste zich bedroogen.
De Staatzucht vind hier niets van haar' begeerte, o neen!
En wie hier zuchten moog, zucht maar uit liefde alleen.
Schoon 't Eiland een' gedeelt' van Portugal mag maaken,
Wy leeven by ons recht, en and'rer wetten wraaken.
Die ons regeerd voerd juist de naam niet van Vorstin,
Maar met onze Opperhoofd zyn wy een' ziel en zin.
En haare deugd doet ons zo veele rust erlangen,
Dat honderd Helden uit haar hand de Staf ontfangen,
Die, 's Oorlogs onrust moede, en moê dier lauwerblaân,
Van 's waerelds yder deel hier daag'lyks landen aan.
De misdaad moet alleen haar' felle gramschap schroomen,
En zy gebruikt haar' magt, om 't kwaad kort in te toomen:
En, wyl zy uit het bloed van Zoroästres sproot,
Kend zy der Kruiden, en der Sterren kracht, hoe groot.
De kunst der Toverije, en haar' verborgentheden,
Verstaat zy, en weet dien ten voordeel te besteeden.
Daar 's nergens Vorst op Aard', die haar niet steeds ontziet,
En gaerne, om eige rust, gedoogd dat zy gebied.

FABRITIUS.

'k Weet dat dit lief verblyf, dit land, deez' lommeringen,
Het Hof van Portugal ontbloot van Hovelingen;
Dat, op dat schoon gerucht, de gadelooze Ismeen'
De Koningin verlaat om dit vermaak alleen;
En dat die Schoone, daar haar' geest zich komt te ontdekken,
Geen kleen versiersel geeft aan deze Lustvertrekken.

PHILINTES.

Zie, daar verschynt zy, en Diane nevens haar;

'k Moet

'k Moet deez' gelegenheid alleen nu neemen waar,
Wyl een belang van min my port heur te genaaken.

FABRITIUS.

Ga; en ik zal, om scheep te gaan, my vaardig maaken.

TWEDE TOONEEL.

DIANE, ISMEENE, PHILINTES.

DIANE, *zonder Philintes gezien te hebben.*

IK haat dat groot gewoel, en myn vermoeid gezigt,
Ontslaagen van 't gedrang, geniet nu liever licht.

PHILINTES.

Wat zorg vervoerd u van het byzyn uwer Vrinden?

DIANE.

'k Ontwyk de onheuschen, en ik kom hem weêr te vinden.

PHILINTES.

Noemd gy den geenen dus, die u steeds achting draagd?

DIANE.

't Is lastig, en 't verveeld, al dat my niet behaagd.

PHILINTES.

Ach! zult gy nimmermeêr die strafheid dan verlaaten?

DIANE.

Ja, wanneer gy verloofd van liefde meêr te praaten.

PHILINTES.

Onthaald gy yder een, die u van minnery....

DIANE.

Ja, allen op dien wys, wanneer zy zyn als gy.

PHILINTES.

De Harder Klidamant schynt u niet te mishaagen.

DIANE.

Hy weet zich dan, als 't voegd, en niet als gy, te draagen.

PHILINTES.

Hy onderhield u in 't gezelschap.

DIANE.

't Is zo: want
Wy spraaken van uw kleen beleid, en slecht verstand.

PHILINTES.

Uw red'nen waaren wis van krachtiger gewigte.

DIANE.

En de uwe walgen my, vertrek uit myn gezigte.
Gy zoud in 't einde my vergrammen.

PHILINTES.

Als men van
Uw' Minnaar met u ſpreekt, mishaagd men u alsdan?
Uwe onderhandeling ſcheen echter te gevallen.

ISMEENE.

Philintes, na my dunkt, jaloers is, boven allen.

PHILINTES.

En dat men van u denkt is geen' gemeene zaak;
Men weet wel dat Ismeene in boerten ſchept vermaak.

ISMEENE.

Van hunne ſaamenſpraak moogt gy u wel beklaagen;
En Klidamant is 't waard, ik wil hem gunſte draagen.

DIANE.

Laat ons alleen.

PHILINTES.

Gy wacht hem moog'lyk hier; ik ga
Op midd'len peinzen, hoe ik zyn geluk weêrſta.

DARDE TOONEEL.

DIANE, ISMEENE.

DIANE.

HY denkt dat Klidamant een gunſtiger onthaaling...,

ISMEENE.

Hy denke wat hy wil, ei laat hem in dien dwaaling.
Maar zeg my midd'lerwyl, myn' lieve Harderin,
Verdiend in 't eind' geen loon Therzanders trouwe min?
Die door uw byzyn vaak in moedigheid ontvonken,
Met zo veel' pryzen, tot uw' glory, komt te pronken.
Die, om tot gramſchap nooit te porren uw gemoed,
Om wel te minnen, weet, hoe veel het zwygen doet:
Dewyl zyn' heete drift, die daag'lyks hem verſlinde,

Timantes weet, en ik, en gy maar, dien hy minde.

DIANE.

Spreek my daar nimmer van.

ISMEENE.

Wel hoe, altyd zo wreed?
Maar luister na een raad, aan u zo wel besteed.
Men moet zich in den tyd, die vlugtig gaat, wel kwyten;
Die maakt de schoonheid, en die doet de schoonheid slyten.
In de aangenaame tyd, dat deze schoonheid leefd,
Gebruik het schoon geschenk dat de Natuur u geeft.
Gy zult den glans, die 't hart der mannen kan doen zuchten,
Eens missen, en men zal uw byzyn namaals vlugten.

DIANE.

Neen, neen, de Liefde, die Tieran, die gy niet kend,
Bekleed het ampt des Tyds, die is 't, die 't aanzigt schend,
Die zorgen voed in 't hart, en kweekt bekommernissen,
En maaid de bloemen af, die bloeijen, en verfrissen;
Die is gelyk de Tyd, des waerelds Dwingeland,
Die onze glans beroofd, en 's lichchaams braave stand.

ISMEENE.

Die vreeze is zonder grond, wil dat gevoelen staaken;
Want uw belang, hier in, zal u veel vroeder maaken.
Als liefde is in het hart, geeft 't oog veel heller licht,
Het aanschyn schooner glans; men heeft dan klaar bericht
Van 't geen men is; men vleid door konsten de gebreeken;
De spiegel weet heel klaar van onze stand te spreeken.
Men toond een zachten aard, of doodelyk gezigt,
En schiet, of sterk, of flaauw, een' zoeten lonk, of schicht.
Om uw' belangen dan, ik bid u, neig uwe ooren,
Gedenk Therzander toch, die anders gaat verlooren.

DIANE.

Ik ben verwonderd dat ik u dus spreeken hoor,
Die nooit van Liefde wist, noch leende aan hem het oor;
Die zo veel Minnaars maakt om u slechts te vermaaken;
Die om hen lacht, daar niet een eene uw hart kan raaken,

Die uw' gezelschap hen wel gund, dat hen vereërd,
Steeds Triomfeerster blyft, maar nimmer word verheerd;
Die heden licht gedoogd Thimantes in uw' zinnen,
Maar moog'lyk twyfeld of ge ook morgen hem zult minnen.

ISMEENE.

'k Bemin, maar met myn hart maak ik voor af verdrag,
En die my niet gevalt blyft Minnaar van een' dag.
Ik brandde nooit van min, noch zuchtede om die smarte,
En 't is maar speelsgewys al dat my gaat ter harte.
'k Verwerp geen Minnaar ook; heb ik niet, als gy ziet,
Een drang van Minnaars, waar van my bezoek geschied,
Die, om myn byzyn, vaak elkaâr verdringen, deeren;
Waar over dat ik kan, als Koningin, regeeren;
Steeds dienstbaar, en vol lofs van myn' bekoorlykheid,
Daar van ik Tempelwaards gevolgd word en geleid.
Ik schep vermaak te met die Helden te zien draaven,
In 't grootsch gevolg van my, gelyk gedienstb're slaaven.
Ik toon aan yder gunst; en zo 'k jaloerschen maak,
Daar schep ik in myn vreugd, en glory, daar 'k na haak:
Behoudens echter dat ze, om geene gunst te missen,
Hen door een dolle drift in 't woeden niet vergissen:
Die zaak zou mogelyk my schade doen, en ik
Verloor all' de and'ren ook licht op een oogenblik.

DIANE.

Hoe kwaalyk kend gy noch de liefde, en zyn manieren,
En alle uw' keurlykheên zyn haat'lyke pleizieren.
Voor my, indien myn hart een Voorwerp zich verkoos,
Myn liefde bleef volmaakt, en altyd haateloos,
Dat eerste Voorwerp, dat my eenmaal kon bekooren,
Bleef meester van my zelf, en deed my na hem hooren.

ISMEENE.

Wel, min Diane, min tot in het duister graf,
Maak dat uwe asch ons geev' zo zuiv'ren vlam daar af.

DIANE.

Helaas!

ISMEENE.
Wat geeft gy ons te kennen met dat zuchten?
DIANE.
Al dat gy van een hart in zulk een ſtaat moogt duchten.
ISMEENE.
Is 't om uw Broeder, of een Minnaar? ſpreek, wie is 't?
Mind gy Therzander, zeg, Diane?
DIANE.
Ismeene miſt.
ISMEENE.
Ik kan wel zwygen, ſpreek.
DIANE.
'k Zal 't u te kennen geeven.
'k Heb in Sevilje ontfaân de liefde, en 't lieve leeven;
Kleazjenor, Ismeen', heet myn Verwinnaar, die
Ik yder oogenblik als voor myne oogen zie.
ISMEENE.
O Goôn! hoe vinde ik my, door dit verhaal, bedroogen;
'k Dacht heden u uw pligt te ſtellen eens voor oogen.
DIANE.
Ons Maagſchap zag die liefde aan vergenoegd en bly,
En hadden dag geſteld van trouwen aan weêrzy;
Wanneer Nearkus, door een geile drift gedreeven,
Ten voordeel zyner min, my zyn bezoek kwam geeven.
Deez' Gunſteling des Vorſts, naar vrucht'looze gebeên,
Dacht t'zyner gunſte my, door gaaven, te overreên.
Doch, buiten hoop, beſloot hy me eind'lyk te bederven;
Door openbaar geweld dacht hy my te verwerven,
En weg te voeren; maar, myn Moeder zond terſtond
My eenen ſlaapdrank; en, door eene ſchrand're vond,
Strooide uit, door al de Stad, dat ik was overleeden.
En inderdaad die drank volbragt zyn' werk'lykheden;
'k Scheen waarelyk ook dood. Nearkus, op 't gerucht
Gekoomen, vond my dus, borſt uit in droef gezucht.
De knaaging van zyn hart voerde oorlog met zyn liefde;
't Was wonder dat hy zich niet door de wanhoop griefde.
In deze ontſteldheid wierd ik in een ſchip gebragt,

Heel ſtil. Myn ſlaap voleind, zag my, heel onverwacht,
Op Zee; myn Moeder had naauw een verhaal begonnen,
Hoe dat zy, om myne eer te hoên, dit had verzonnen,
Als door een onweêr, zo vervaar'lyk als verwoed,
Haar' reên gekort wierd; ſtraks verſcheenen op de Vloed
De Schrik, en Dood; helaas! wat zal ik meêr verklaaren?
Ons Schip borſt, ſlingerend' door de ongeſtuime baaren,
Tot 't eind'lyk op een Klip aan ſtukken ſtiet; 'k en weet
Welk een geluk my uit 't geweld der Zee, zo wreed
Verloſtede; in het eind, myn lichchaam heeft gedreeven
Op 't Eiland Erithrée, byna ten einde leeven;
Daar Nymf Felicia regeerd, die langs het ſtrand,
Weêrkeerend' van de Jagt, in dezen droeven ſtand
My leggen vond, en, heel van meêly ingenoomen
Met my, door hulp haars volks, my in haar Hof deed
koomen.
't Is van haar byſtand dat ik 't overige deel
Myns leevens ſchuldig ben: en, om myn vlucht geheel
Bedekt te houden, en Nearkus te misleiden,
Veranderde ik van naam, van mynen heel verſcheiden.

ISMEENE.

Hoe, Harderinne, uw naam is niet Diane?

DIANE.

Neen;
Myn waare naam, Vriendin, is Celia; om reên
Heb ik Felicia een valſch verhaal doen hooren
Van rampen, door de wil der Goden my beſchoren:
Zy bragt me in haar Paleis, na ze alles had verſtaan,
En nam, meêdoogende, my in haar Hofſloet aan.
De Zon heeft zevenmaal al de Aardkloot omgedreeven,
Dat me onbekend blyft waar myn' Moeder is gebleeven.

ISMEENE.

Wierd die Kleazjenor van alles onderricht?

DIANE.

Ach! dat is 't minſt' der ramp' die my op 't harte ligt.
Kleazjenor, verbaaſd in deez' geſtalteniſſen,
Geloofde myne dood; Ismeene, hoe kon 't miſſen,

Dat niet al zyn geroep myn slaap verbrak: de wil
Tot wreeken hield den loop van zyne traanen stil.
Zyn Medeminnaar, van hem aangetast, moest bloeden.
Hy liet hem daar voor dood; en 's Konings grimmig woeden
Dwong myn Kleazjenor in yl te vluchten; hy
Kon van myn' Moeder niet van deze veinzery
Bericht zyn; hy vertrok voor my. 'k Heb zeven Jaaren,
Onkundig van zyn lot waar dat hy is vervaaren,
De leevende of de doode onzekerlyk beklaagd.
Intussen om, vol op, van 't hartzeer dat my plaagd,
In zekerheid by elk, die 't ziet, te moogen weenen,
Veins ik dat 's Broeders dood my klaagen doet, en steenen.

ISMEENE.

Uw' rampen treffen my; 'k deel gaerne in uwe smart,
Indien ik hier door iets verlichten kan uw hart.
'k Veroordeel geenzins meêr uw' traanen, noch uw' zuchten;
Maar krenk uw schoonheid niet door all' deze ongenuchten.
Keer elders uw' begeerte, ontsla u van 't verdriet;
Want is uw Minnaar dood, uw' zuchten zyn om niet;
En moog'lyk zo hy leefd, wat redenen daar boven
Dat hy dien blyft getrouw dien hy zal dood gelooven?
Maar, 'k zie myn Minnaar komt.

VIERDE TOONEEL.

DIANE, ISMEENE, THIMANTES.

ISMEENE.

Wel, wat voerd u tot my?

THIMANTES.

Ik wilde wel dien zorg verdryven, dien ik ly.

ISMEENE.

Wat zorg is 't?

THIMANTES.

'tIs een smart, die myne ziel komt nypen.

ISMEENE.

Wat is het dan?

THIMANTES.

Gy zult het uit myn klagt begrypen.
'k Zag, tot myn groote ſmert, hoe uw genegentheid
Veel' Harders, in het Spel, bleek zonder onderſcheid.
Gy leende aan hen uw oor, en moogelyk uw harte.
'k Zag Dorilas met u in lang geſprek; wat ſmarte!
Veel' zaten om u heen, door uw gelonk bekoord.

ISMEENE.

My dunkt de jalouzy maakt u wel haaſt verſtoord.
Dewyl gy my bemind, zo leer myne aard gewennen:
'k Ben vry, Thimantes, en ik wil geen Meeſter kennen;
'k Ben niemand meêr verpligt als aan Ismeen', zoud gy
Alleen het doelwit zyn van myne vrijery?
Zyt gy die Minnaar dan die my maar dienſt mag toonen,
En zou ik zo alleen met u hier moeten woonen?
Van all' die Harders die nu ſmeeken om myn min,
Indien ik maar alleen op u betrok myn zin,
En dat gy heden licht of morgen my mogt vlieden,
Of ik veranderde, gelyk zulks kan geſchieden;
Zy minnenydig van uw goed onthaal, zeg my,
Als ik u kwyt was, ſpreek oprecht, zeg, zouden zy
Myn' Minnaars blyven? neen: 't is beſt hen dan te vleijen:
Ik vind een Trooſter weêr, als gy 'er uit mogt ſcheijen.
'k Denk op 't toekomende, daar gy geen borg voor ſtaat,
En dat zacht de eene blyft, daar de ander my verlaat.
Kan, zonder minnenyd, u dus myn reên behaagen,
En wilt gy, in myn dienſt, verſlyten dus uw' daagen?
Zo dat kan zyn, zo hoop dat dan ook, by geval,
Myn mond en hand zich tot uw liefde vlijen zal,
En, moogelyk myn hart, kan ik van aard verand'ren.

THIMANTES.

Ismeene, op deze wys te leeven met elkand'ren?
Maar hoe? alle avonden, by u ontbooden, doen
My meêr genegenheid tot myner gunſt vermoên,
En dat geen yd'le hoop myn minnend hart bekoorde.

ISMEENE.

't Zyn echter yd'le reên, die gy tot noch toe hoorde.

THIMANTES.

'k Hoop alles van de tyd, afwachtend', met verdrag,
Bekoorelyker gunst op vriendelyker dag.
Onz' naamen overal gesneeden in de boomen,
Getuigen onzer min....

ISMEENE *tegens Diane.*

Ik zie Therzander kómen,
Den Harder, die tot asch, door uwe glans, vergaat.

DIANE.

Vriendin, vaar wel.

ISMEENE, *Diane te rug houdende.*

Zie daar een' strafheid, die misstaat.
Gun hem slechts uw gezigt, wilt gy hem 't hart onthouwen.

VYFDE TOONEEL.

DIANE, ISMEENE, THERZANDER, THIMANTES.

THERZANDER *tegens Diane.*

SChoon Voorwerp van myn' smart, toef, toef, Sieraad der Vrouwen,
Ik heb u maar een woord te zeggen voor myn dood;
De Nymfe, van wiens hand ik deze prys genoot,
Bekroond myn' dapperheid hier mede; en ik, ik weder
Leg, met myn hart, die gift voor uwe voeten neder.
Erken in 't einde uw slaaf, waar van gy zegepraald;
Zo niet, ontfang den prys dien hy door u behaald;
En, zonder zyne min met weêrmin te bestraalen,
Gewen uwe oogen slechts te met op hem te daalen.

DIANE.

Uw hart, myn slaaf? neen, ik ben zo laatdunkend niet;
Verplaats het elders heen, verbryzel zyn gebied,
Verbreek zyn banden, ons mishaagd zulk triomfeeren;
Of denk het vry te zyn, en dat wy 't niet begeeren.

THER-

THERZANDER.

't Is deze vryheid niet, daar hy is om beducht.

DIANE.

Dat het dan leeve als slaave, en dat het eeuwig zucht'.

THERZANDER.

Te weigeren een hart, een gift van zo veel waarde
Dat ik het Godendom om te off'ren waard verklaarde,
Denk, Harderinne, denk, gy hebt de minste reên
Zo edele offerhand te weigeren, ô neen!
Wyl ik aan onze Goôn, die 't waarelyk gehengen,
Niet dan deze offer, en dien wierook kom te brengen,
In onze Tempel is Godin Diaan' by my
Min schoon, en gy voerd ook de naam Diane, als zy.

DIANE.

Dewyl dat deze gift u kan zo dier behaagen,
En gy ze waardig keurd een Godheid op te draagen,
Zo weiger ik dan niet, ô Harder, zonder reên,
Deze edele offerhand' te aanvaarden, neen, ô neen!
En 't zoude ook waarelyk den Goden licht verveelen,
Met hen dien wierook, en deze offerhand' te deelen;
'k Heb wel de naam Diaan', 'k ben in uw oog niet min,
Als zy, maar 'k voer geen rang, noch naame van Godin.

THERZANDER.

Noch Tempels, noch Altaars zyn te uwer dienst van
nooden,
Ik vierde straks uw Feest, my waerder dan der Goden.
Geen andere Diaan', noch godsdienst ken ik hier.
De vlamme van myn liefde is geen onheilig vier;
En, zo niet een'ge straal ontvonkt uwe ingewanden,
De hette van dat vier zal waar'lyk my verbranden.

DIANE.

Kan myn' versmaadinge niet blusschen deze gloed?
Dien van dit middel u, en ban me uit uw gemoed.

THERZANDER.

Wat middel, groote Goôn! komt gy my aan te bieden?
Ach! Harderinne, ik sterf, indien ik u moet vlieden.
Vlei, vlei ten minsten met een enkel woord myn pyn,

Zo

Zo 'k niet gelukkig ben, maak dat ik 't meen te zyn.
Kan ik geen enkel woord tot myne gunst verwerven?
Ach! zo gy zo geneest, Therzander die moet sterven.

ISMEENE *tegens Therzander.*

Waarom een hart gevleid, dat onverzoenlyk haat?

THIMANTES *tegens Diane.*

Waarom dien Harder, die zo trouw bemind, versmaad?

DIANE.

't Is best dat ik vertrek.

THERZANDER.

Volvoer uw' tierannijen;
Dit 's 't eenigst middel om myn leeven af te snijen.
Voleind het werktuig op te maaken dat my moord.
Ik sterf voor uw gezigt, gaat ge in uw opzet voort.
Spreek, antwoord my.

ISMEENE.

Ik zie de Nymfe zich ontdekken.

DIANE.

Ach! hoe gewenscht komt zy my uit deze onrust trekken!

THERZANDER.

Ik ga alleen in 't bosch de wreedheid van uw hart
Uitkryten, zuchtende, versmooren in myn smart.

ZESDE TOONEEL.

FELICIA, PARTHENIA, DIANE, ISMEENE, KLIDAMANT, THIMANTES, PHILINTES.

FELICIA.

'k HEb, sint my door het recht van myn' gesturven Maagen,
En Zusters dood, alhier 't gebied is opgedraagen,
En daar men 's Jaar'lyks ook 't Feest van Diane vierd,
Uw hoofden nooit gezien met lauw'ren zo versierd.
En nimmer op een dag van toegelaaten' vreugde
Besteedede ik myn oog in iets dat meêr verheugde.
Elk, om den prys, dien hem betwist wierd, heeft getoond,
In loop en worstelperk, wie waardig was gekroond.

Hoe

Hoe blonk Therzander uit in all' deze oeffeningen!
Met wat bevalligheid volbragt hy alle dingen!
En zal ik zeggen al wat ik my heb verbeeld,
'k Geloof hem eenig God of Koning heeft geteeld.
Wat ſchat Thimantes zich gelukkig hem te roemen
Zyn Vriend!

THIMANTES.

'tIs heden niet, dat ik me eerſt zo dorſt noemen;
Die naam is my zeer waard; en myne laatſte tocht
Heeft my, na wenſch, met hem in kenniſſe gebrogt.
Sint ik hem de eerſtemaal, verlaatende de Stranden
Zyns Vaders, aan het Hof van Portugal zag landen;
Gelykheid van eene aard, die menſchen eigen is,
Bragt ons, door vriendſchaps band, tot deez' verbintenis.
Maar, ziende hem bedroefd, zwaarmoedig, ſteeds vol zuchten,
Verworf ik noch op hem, om zyn verdriet te ontvluchten,
Dat hy my volgde, in hoop, dat zyne zorg, en rouw,
Daar gy regeerd, in 't einde, ook hem verlaaten zou.

FELICIA.

Ofſchoon hy zich den prys al eigen wiſt te maaken,
Die zege ſchynt in 't minſt hem aan het hert te raaken.
Zou 't ook bekomm'ring zyn van liefde, die hem pynd?
Gelukkig is die Schoone om welkers gunſt hy kwynd.
Drymaal gelukkig, die zyn' zinnen koſt bekooren,
Door wiens bekoorlykheid zyn' vryheid ging verlooren.
Zyn waarde is ongemeen; geen Nymfe zou haar ſtaat
Vernederen, wiens keur ten zynen voordeel ſlaat.

KLIDAMANT.

Al 't Eiland moet zyn' deugd en zyn' verdienſten pryzen:
En zonder nydig zyn zien wy zyn Lukſtar ryzen.

PARTHENIA.

My dunkt dat Klidamant Therzander geenzins wykt.

ISMEENE.

Thimantes, wat hy doet, in alles hem gelykt.

DIANE.

Philintes zal gewis hier na meer roem behaalen.

PHI-

PHILINTES.

Ja, alsge een gunſtig oog op my zult neêr doen daalen.

FELICIA.

'k Verzoek u, Harders, tot volvoering uwer pligt,
Om 't Feeſt van Thyrſis met Parthenia, myn Nicht,
Te vieren; gy moogt hem wel haarer waardig denken.

tegens Parthenia.

En gy weet dat wy hem tot uw Gemaal u ſchenken,
Zo dra hy wederkeerd; verwacht hem dan van my.

PARTHENIA.

;, Ja, zo myn hart gedoogd zo wreede tieranny.

FELICIA.

Gaan we op deez' groote dag ons dankbaar hart verklaaren
Den Goden, en doen dienſt op hunn' gewyde Autaaren.

Einde van het Eerſte Bedryf.

TWEDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

ISMEENE, THERZANDER, THIMANTES.

ISMEENE.

THerzander, 'k heb gedaan al wat men denken zou,
'k Heb haar uw ſmart vertoond, ſtandvaſtigheid, en trouw;
Maar zy blyft onbeweegd, en even koel van zinnen,
Diane bleef, ſpyt al myn poogen, ſchuuw voor 't minnen,
En ſchynt een marmerbeeld, door ongevoeligheên;
Gy kwiſt uw tyd vergeefſch, en traanen, en gebeên.

THERZANDER.

Ha, duldelooze pyn! Thimantes, ach! ik lije....

THIMANTES.

Verlaat de Ondankb're, in 't einde, ontvlucht de ſlaavernije.

THERZANDER.

Wat middel, ach! om die te ontvlugten? hoe verbloemd
Myn' tong de ſmart der min, waar toe ik ben gedoemd?
Myn wreede Noodlotſter, die my alom doet duchten,
Doet, in Therzanders ſchyn, Kleazjenor ſteeds zuchten.

ISMEENE.

„ O hemel! wat ik hoor!

THIMANTES.

O Goôn! wat gaat u aan?
Therzander, zal uw mond u zelve dan verraân?
Aanmerk in wat gevaar uw onvoorzichtig klaagen
U brengt: vreeſd gy niet meêr Nearkus, of zyn Maagen?

THERZANDER.

Ik vrees niet, neen, ik zoek de dood; en wat verſchil
Is hier in, wie my dood, dewyl ik ſterven wil?
Of wel Nearkus, of Diane my doet ſneeven?

ISMEENE.

„ Goon! wat geluk voor hem. Maar zy, die u van 't leeven
Beroofd, heeft die niet ooit vernoomen, dat uw hart

Een

Een ander minde? indien uwe ontrouw zelf uw ſmart
Veroorzaakt, zoud gy haar ook te onrecht wel betichten.

THERZANDER.

De liefde, die myn hart voor zyn geweld doet zwichten,
Geeft van myn trouwe ziel altoos onkreukbaar blyk.
'k Beminde eertyds een Beeld in ſchoonheid geen gelyk.
De Goden nimmermeêr begaafder proefſtuk koozen,
Haar verwe was een veld van lelijen en roozen,
De Zon ontfing zyn glans van 't gadeloos gezigt;
Maar, om volkomentlyk van haar te zyn bericht,
Diane is haar portret, zy Celia van wezen,
Zy had, gelyk Diane, een lichchaam onvolpreezen,
En mond en oogen zo gelyk Diane heeft,
En even fier als zy, maar minn'lyk en beleefd.
In 't kort, men kon haar by Diane vergelyken.
Myn hart blyft trouw, dan zal in trouwheid niet bezwyken,
Nu 'k haar bemin noch in haar leevendige Beeld.
'k Dacht dat men, met haar dood te veinzen, had geſpeeld,
En Celia weêr in Diane was herbooren:
Maar als Diane my zo ſtuurs dan kwam te vooren,
Verſmaadende den brand, waar door ik heel verga,
Sprak ik weêrom, neen, neen, ze is niet myn' Celia!
En haare ſtrafheid bragt my daadelyk te binnen,
Ik volg haar' Schildery, en blyf haar' beeldt'nis minnen.

ISMEENE.

Is Celia dan dood?

THERZANDER.

Dit ſcheurd my 't hart van een;
'k Heb op haar droevig bed haar dood gezien, Ismeen'.
Ter dier tyd een gevecht beſliſte de geſchillen,
Die 'k met Nearkus hadde alleen om haarent willen;
Die Gunſteling des Vorſts, door geilheid heel verhit,
Dacht licht te koomen, na zyn wenſch, tot haar bezit.
Ik, haar' bekoorlykheid dien hoon ziende aangewreeven,
Bevocht Nearkus; hy liet my de zege, en 't leeven.
De dood van Celia, en 's Konings gramſchap, dwong
My weg te vluchten, op dat ik 't gevaar ontſprong.

'k Heb zeven Jaaren lang gedoold door Koningryken,
En moê geworden van meêr Hoven te bekyken,
Dacht hier bevryd te zyn voor verd're ramp en leed,
Met een versierde naam, en in het Harders kleed,
Dus onbekend my te verbergen; en 't gelukte,
Wyl ik onkenbaar wierd door 't hartzeer dat my drukte.

ISMEENE.

Genoot gy niets van haar?

THERZANDER.

'k Ontving eens, uit haar' hand,
Van haar' getrouwe min, dit kost'lyk onderpand.
Bezie toch dit portret, en doe me, ik bid u, hooren,
Of ik Diane heb, of Celia verkooren.

ISMEENE.

Laat my dit, en uw' kwaal zal einden; 'k weet, Diaan',
Dit ziende, zal terstond haar' stuursheid doen vergaan.
Ik zal 't haar laaten zien.

THERZANDER.

Wat wilt gy doen? waar heene?
Maar ik verneem Diane, o Goôn! ik bidde, Ismeene...

TWEEDE TOONEEL.

DIANE, ISMEENE, THERZANDER, THIMANTES.

DIANE *tegens Ismeene.*

IK zoek u overal.

THERZANDER *tegens Ismeene.*

„ Ik bid, voldoê myn wensch;
„ Geef my 't portret weêrom.

ISMEENE.

„ Wat moeijelyker mensch!

Tegens Diane.

Gaan wy in 't Bosch, ik heb u wond'ren te verhaalen.

DAR-

DARDE TOONEEL.

THERZANDER, THIMANTES.

THERZANDER.

TE toonen haar 't portret! wreede oorſpronk van myn kwaalen!
Ha! trouwelooze Ismeene! is dit de zuiv're trouw,
Waar van Thimantes my zo vaak verzek'ren wou?
Ja, 't is door uwe raad, dat ik aan haar vermoogen
't Belang myns mins beval, waar door ik word bedroogen.
Zy acht noch u, noch my, en ſpot in dit geval
Met alles; maar gaan wy haar zoeken overal.

VIERDE TOONEEL.

DIANE, ISMEENE.

ISMEENE.

IK zie hier niemand meêr, en kan u kennis geeven,
Om wien Therzander zucht, waar heen hy word gedreeven;
Ja, iemand in deez' plaats, min wreeder dan Diaan',
Aanvaard zyn liefde en trouw, en bied hem weêrmin aan.
Dit minnelyk portret, een blyk van haare liefde,
Ontfangen uit haar hand, verklaard wie dat hem griefde.

DIANE.

Wat zie ik?

ISMEENE.

'tBeeld van haar, om wien hy zucht en brand.

DIANE.

Kleazjenor die kreeg de weêrgâ van myn' hand.
Wie gaf u dit?

ISMEENE.

Hy zelf, Kleazjenor.

DIANE.

Uwe oogen
Misleiden u, gy dwaald.

ISMEENE.

Die hebben u bedroogen;
Gy ziet hem, dag op dag, en hebt u zelf misleid.

DIANE.

Ik vind geen klaar bewys in deze duisterheid.

ISMEENE.

Gy vlied hem, die u mind.

DIANE.

Ik vliede voor Therzander.

ISMEENE.

Neen, voor Kleazjenor, die u bemind, geen ander.

DIANE.

Kleazjenor! Ismeene? onmoog'lyk! 't heeft geen schyn.
Hoe! sint twee maanden, dat hy hier geweest mag zyn,
Zou ik in hem dat Beeld, my zo bekend, niet vinden?

ISMEENE.

Uw' droefheid heeft gewis uwe oogen kunnen blinden.
Sint zeven Jaar, dat gy hier landen kwaamt, heeft licht
De tyd verandering gebaard in 't aangezigt.
Zie dien Therzander daar; nu wil uw oog vertrouwen;
Terwyl dat ik hem zal met praaten onderhouwen.
Veins in het Bosch te gaan; voor al vertoon u niet,
Ter tyd dat u door my voldoeninge geschied.

DIANE, *na 't Bosch gaande.*

Gelukkig pand van liefde.

VYFDE TOONEEL.

ISMEENE, THERZANDER, THIMANTES, DIANE *ter zyden.*

THERZANDER.

AAnschouw haar' snoode streeken,
Diaan' heeft het portret.

THIMANTES.

Zy is na 't Bosch geweeken.

ISMEENE.

Therzander, hoor, een woord.

THERZANDER.

Neen, Trouwelooze, ga,
Voltrek uw misdaad, en vermoord my vry hier na;
Sla, sla dit droevig hart, met wanhoop overlaaden.
Maar zeg, Verraaderes, waarom my dus verraaden?

ISMEENE.

Waar van beklaagd gy u?

THERZANDER.

Vergeefsche veinzery;
U is te wel bekend waar van myn klagte zy.

DIANE *ter zyden.*

Ja, 't lykt Kleazjenor.

ISMEENE.

Nu, luister, wil my hooren.

THERZANDER.

Om my, tot uw vermaak, met loogens te bekooren?
Meend gy niet dat ik veel aan u gehouden ben?

ISMEENE.

Geen grooter gek, als Liefde, ik in de waereld ken.

THIMANTES.

Therzander, hoor haar toch.

THERZANDER.

Waar is haar gunst gebleeken?

ISMEENE.

't Ga met uw' liefde wel, ik zal u des niet spreeken.

THERZANDER.

Nu, wat begeerd gy? spreek.

ISMEENE.

Ik? niet met al.

THIMANTES.

Wel, hoe!
Gy riept hem.

ISMEENE.

't Is maar om te lachchen, dat ik 't doe.

THIMANTES.

Ik bid u, por haar aan.

THERZANDER.

Ach! in de naam der Goden.

ISMEENE.

Ik laat my, op myn beurt, ook eerst van beide nooden.

THERZANDER.

Ik hoor u, zeg my toch, wat weet gy?

ISMEENE.

Dat uw smert
Van een Meêminnaar u alleen gebrouwen werd.

THERZANDER.

Een Medeminnaar! ach! die naam die doet my beeven.

ISMEENE.

Ja, maar, die ook bemind, staat diep in 't hart geschreeven.

THERZANDER.

Bemind? hoe, van Diane?

ISMEENE.

En meerder noch van u.

THERZANDER.

Zo hem Diane mind, weet dat ik van hem gruuw.
In 't kort, hy heeft de dood van myne hand te vreezen.

DIANE *ter zyden.*

„ Is hy dit? Hemel! hoe veranderd is zyn wezen.

THERZANDER.

Waar is hy dan, Ismeen'?

ISMEENE.

By u, Therzander; want
Ten kosten van uw bloed zyt gy aan hem verpand,
Noch gy verlaat hem niet.

THERZANDER *tegens Thimantes.*

Ik meen dit te doorgronden,
Dien Medeminnaar word die niet in u gevonden?
Ik houde u voor myn Vriend, gy zyt die slechts in schyn;
En wilt liefst de ongetrouwe, en de Verraader zyn.

THIMANTES.

Voldoe hem toch, Ismeene.

THER-

THERZANDER.

Ik heb niets meêr te weeten.

ISMEENE.

Uw Medeminnaar is Kleazjenor geheeten.

THERZANDER.

Kleazjenor, Ismeene? o onwaardeerb're vreugd!
Die Medeminnaars naam maakt myne ziel verheugd,
En zo hy word bemind van 't Voorwerp daar we om blaaken,
Hoe zwaar myn boeijens zyn, 'k tracht nooit daar uit te raaken.

ISMEENE.

Uw luk veroorzaakt nyd, en heeft geen wedergâ;
Gy zult Diane zien in 't beeld van Celia.

DIANE *ter zyden.*

„ Wie zou hem kennen aan die uitgewiste trekken?
„ Maar myne liefde in 't eind' weet die weêrom te ontdekken.
„ Myn ongeduld begeerd, dat ik my openbaar.

THERZANDER.

'k Geloof u niet, Ismeen.... Maar zie Diane daar.
Zie of haare oogen niet die zelfde wreedheid toonen?
Of niet die zelfde trots, en hoogmoed haar bewoonen?

DIANE *te voorschyn komende.*

Ismeene, ik zoek u, en ik kom om u bericht....

ISMEENE.

Wel, Celia, brengt gy aan my iets van gewigt?

THERZANDER.

Hoe! Celia, wat 's dit? ach! ben ik dan bedroogen?
Ik vind haare oogen, wel, maar 't hart weêr niet als de oogen.

ISMEENE.

Zy is 't, Thezander, wil geen veinzery vermoên.

THERZANDER.

Hoe! kan men dan weêrom de dooden spreeken doen?
En welk een godheid heeft, als met haar ingenoomen,
Haar uit het duister graf weêr doen te voorschyn koomen?

DIANE.

Wel, ſchoon dat uw geloof dit als onmoog'lyk houd,
Hebt gy de Minnegod nooit wonderwerk vertrouwd?
Kleazjenor ziet my, maar draagt zich niet behoorlyk:
Is dan myn Beeldt'nis valſch? ben ik niet meêr bekoorlyk?
Is 't Celia niet meêr, zo zy 't niet is, zo is
Die Schoonheid ook niet meêr, en al uw hoop onwis.
Kleazjenor!

THERZANDER.

Myn Lief, myn Celia!

DIANE.

Myn Waarde,
Is 't moog'lyk dat ik zie, dien 'k 't meeſt bemin op aarde!

THERZANDER.

Zyt gy 't? gy 't, dien 'k dacht dood? myn' Zielzon! hoe verheugd....

ISMEENE.

Zacht, niet te haaſtig; want men ſterft zo wel van vreugd.

THIMANTES.

Ismeene, volgen wy haar voorbeeld, nu wy kunnen
En wil myn ongeduld een kusje ſlechts vergunnen.
Zie, hoe Diane, in 't eind, gebuigzaam word en zoet.

ISMEENE.

Haar voorbeeld maakt u gaande, en prikkeld u door 't bloed.
Gy eiſcht een kusje ſlechts.

THIMANTES.

Dat zal my vergenoegen.

ISMEENE.

Wel, als gy my een Vaers, of Ruiker toe zult voegen.

THIMANTES.

Ik zal 't u brengen net, en geeſtig, zo 't behoord.

ISMEENE.

Ik zalze u geeven, nu, vertrouw u op myn woord.

THIMANTES.

Dat gy my ſchuldig zyt, weêrhoud gy 't, daar 'k na trachte?

ISMEENE.

't Valt zo veel zoeter weêr, is 't, dat men daar na wachte.

THER-

THERZANDER.

Zie daar, in 't kort, myn Lief, dat my het meeſte raakt.

DIANE.

Myn' rampen heb ik u met een bekend gemaakt.
Gy ziet, hoe ik, om vry myn zielwenſch na te jaagen,
Schyn, weenende om een Lief, een Broeder te beklaagen.

THERZANDER.

Wat zege!

THIMANTES.

Maak dat die u by blyv', zy geleerd,
Hoe 't ongeſtadig lot geſtadig draaid, en keerd.

THERZANDER.

Hoe! zouden wy noch, na veele uitgeſtaane elenden,
Bevreeſd zyn, dat het luk haare aanzigt weêr zou wenden?

THIMANTES.

De liefde is als een kind, dat wys'lyk diend bericht:
Diaan', heeft Minnaars, en die hinderen zeer licht.
Philintes is van geeſt bedrieg'lyk; en wy weeten
Dat hy Diane mind, met wangunſt is bezeeten.
Vrees van dien Minnaar vry een ſtreek van ontrouw, hy
Heeft op Felicia volkomen heerſchappy.
En, ziende u aan zyn liefde een hinderpaal verſtrekken,
Zou hy u moog'lyk doen door haar bevel vertrekken.

THEZANDER.

In tegendeel, Diane, om hem te wederſtaan,
Kan op 't gemoed der Nimfe altyd verzekerd gaan.

ISMEENE *tegens Therzander.*

Maar, zo de Nymfe u mind, gelyk ik durf vertrouwen;
Zy kwam aan my haar hart ten halven ſtraks ontvouwen;
Weêrkeerende van 't Spel heeft zy genoeg ontdekt,
Hoe haar' genegentheid volkoomen te uwaards ſtrekt.

THERZANDER.

O hemel! deze min komt ons op nieuw beſtryden.

DIANE.

'k Geloof 't, des moeten wy in dit gevaar ons myden.

ISMEENE.

Uw' weig'ring zou haar' haat aanprikkelen tot woên.

Ik weet wat zy door kracht van tovery kan doen.
Dien onbedwingb're kunst haar Zoroästres leerde;
En beef vry, zo haar' gunst in vyandschap verkeerde.

THERZANDER.

Ik ken haar groote kunst de waereld door geacht,
Dies vrees ik voor haar min, ten opzigt van haar magt.
Thimantes, geef my raad, heb ik u ooit verbonden.

THIMANTES *tegens Diane.*

Veins, dat gy hier weêrom uw Broeder hebt gevonden?

Tegens Therzander.

Noem haar uw' Zuster; en, op dat elk 't weete, zal
Ik hier van het gerucht verspreiden overal.

THERZANDER.

Die vond is goed.

ISMEENE.

Ik zie Parthenia genaaken,
Dien zal ik 't eerste, door een loogen, kenbaar maaken.

ZESDE TOONEEL.

PARTHENIA, DIANE, ISMEENE, THERZANDER, THIMANTES.

PARTHENIA.

ISmeene, ik wilde u wel een oogenblik alleen....

ISMEENE.

Zyt toch Therzanders, en Dianes vreugd gemeen;
Diane heeft voortaan geen reden meêr tot treuren,
Haar Broeder weêr te zien mag haar na wensch gebeuren.
't Is dien Gelukkige.

PARTHENIA.

Wat wonderlyk verhaal!
Therzander haare Broêr?

DIANE.

Ja, Nymfe, deze maal
Verhoorde my de Goôn; en hy, om wien ik zuchte,
Weêr op een nieuw bekend, veroorzaakt my genuchte.

THER-

THERZANDER.

Mevrouw, het Godendom verhoorde in 't eind' myn beê.

PARTHENIA.

Myn geest hier door verrukt, gevoeld uw blydschap meê;
Wy deelen in 't geluk 't geen u treft bei te gader:
Maar ik hoor op uw beurt daar van de waarheid nader.
Dat van dit nieuws de Nymf niet langer zy berooft.

THERZANDER.

Wy zyn dit schuldig haar, als aan onze opperhoofd.

PARTHENIA.

'k zal, midlerwyl, Ismeen', in 't praaten onderhouwen.
Thimantes zal by haar, my moog'lyk, wel betrouwen.

THIMANTES.

Ja, zonder twyfel, zo geen darde komt in 't spel.
Wy gaan.

ZEVENDE TOONEEL.

PARTHENIA, ISMEENE.

PARTHENIA.

Ismeene, ik weet of ik zal durven wel...
Helaas!

ISMEENE.

als 't hart zo zucht versta ik meêr als zeggen,
En dat helaas komt my genoegzaam uit te leggen;
Gy mind, is dat niet net geraaden?

PARTHENIA.

Ja, Ismeen';
Maar raâ nu ook den naam om wien ik zucht met een.
Bevry my van die zorg van verder te verklaaren:

ISMEENE.

Wel hoe! een zucht kan ons zo veel niet openbaaren,
Gy mind, maar 't ov'rig is my een gesloote brief,
Ten zy gy by dien zucht den naam voegd van uw Lief.

PARTHENIA.

'k Bemin,

ISMEENE.

wien?

PARTHENIA.

't Is...

ISMEENE.

Nu?

PARTHENIA.

't Is...

ISMEENE.

Wat helpt al dit verbloemen?

PARTHENIA.

't Is Klidamant.

ISMEENE.

Hoe zwaar valt u dien naam te noemen!
Gy denkt licht, dat men hem in 't melden kwetzen zou;
Men haalt elk woord ten halze u uit, als met een touw.
Gy hebt een Minnaar maar; 't zyn wonderlyke dingen!
Indien gy eens een lyſt, als ik doe, op moeſt zingen,
Op elk uur van den dag, van vyftig, zeſtig, waar
Was 't eind' te vinden voor het einde van het Jaar?
Die malle ſchaamte wil dan uit uw' boezem rukken;
De lieſde is eene vrucht die tyd'lyk zig laat plukken,
Of die vervalt. Maar, zeg, Felicia, uw' Nicht,
Die u aan Thyrſis wil, is die hier van bericht?

PARTHENIA.

Ik haat dien Thyrſis, en ik werde op hem verbolgen,
Zo my de Nymfe dwingt om myne pligt te volgen;
Maar zo my Klidamant, dien 'k min, niet minde, als dan,
Opvolgende myn pligt, wierd Thyrſis licht myn man.
Want de eer is my veel waard; dies wilde ik my verkloeken,
Om 't hart van Klidamant voor af eens te onderzoeken.
En na dat ik bevind zyn' zinlykheid geſteld,
Licht dat myn zinlykheid daar heene mede helt.

ISMEENE.

Gy kunt in ſtilheid hem uw meening openbaaren.

PARTHENIA.

Ismeene, ach! in de min zyt gy niet veel ervaaren;

Zo

Zo ik hem, hier van, ſprak, hy ſpeurde veel te ras
Dat myne zinlykheid op hem gevallen was.
Zou ik my in 't gevaar van zulk een opſpraak geeven?

ISMEENE.

Gy kunt hem ſchryven.

PARTHENIA.

Goed, nog ſlimmer werk bedreeven.
Zou hy myn liefde niet in dat geſchrift verſtaan,
En ſpreeken tot myn' ſchand' van 't geene ik had gedaan?

ISMEENE.

Dat hem de Starren dan verklaaren alle uw' zuchten.

PARTHENIA.

Gy ſpot met myne liefde, Ismeene, en ſpeeld ons kluchten.

ISMEENE.

Ik moet u evenwel noch helpen uit uw' pyn;
En dat zal zo terſtond door myne liſten zyn.
Ik ga hem ſchryven, en door valſche liefdens klagte,
De uitwerking van een zaak, doen lukken, daar 'k na trachte;
Zo haaſt het duiſter is hem noodigen, dat hy
By de Echo van den Hof daar ſpreeken koom' met my.

PARTHENIA.

Hy zal met u alleen vryborſtiger, en ronder...

ISMEENE.

Uw' tegenwoordigheid vereiſcht daar in 't byzonder.
Gy zult heel zachtjens met hem ſpreeken, als of ik
Het waar en u voldoen dat lief'lyk oogenblik;
En uw' belangen dus verzekerder bewerken,
Parthenia voldoen, en niemant zal het merken.

PARTHENIA.

Wilt gy daar ook niet zyn?

ISMEENE.

Ja, zeker, ik zal hem,
Als of ik met hem ſprak, eerſt hooren doen myn ſtem.

PARTHENIA.

't Is niet wel moogelyk by de Echo hem te ſpreeken,
By 't duiſter is de Nymfe al uit den Hof geweeken;
En gy weet dat men daar dan niet wel komen kan.

Hoe

Hoe vind uw' listigheid hier toe dat middel dan?

ISMEENE.

Wy kunnen hem altyd gins op die hoogte vinden,
Wiens toegang van den Thuin een pad heeft, langs de Linden;
En kan men te aller uur, uit uw Vertrek, aldaar
Niet koomen, zonder ons te geeven aan 't gevaar?

PARTHENIA.

Uw' schranderheid blykt klaar uit alle uwe bedryven.

ISMEENE.

Ik zal hem, dat gy 't ziet, zo straks een briefje schryven;
Zie hier 't papier.

PARTHENIA.

Het zyn uw' tafelbladen.

ISMEENE.

Ja;
Die spreeken steeds van liefde ook waar ik ga of sta.
Ik kies de zoetste styl, die 'k immer heb geweeten.

PARTHENIA.

Voor al, wil plaats en uur, Vrindinne, niet vergeeten.
Wat ben ik niet verpligt aan uw' begaafde geest;
Door u geniet ik rust, die al myn smart geneest.

ISMEENE.

Zie hier het geen hem zal ter rechter plaatze trekken,
En waar door gy den stand zyns harte zult ontdekken.

PARTHENIA.

't Is wonder wel; maar hoe komt hem dit nu ter hand?

ISMEENE.

Laat my de zorg; maar zie van pas daar Klidamant.

ACHTSTE TOONEEL.

PARTHENIA, ISMEENE, PHILINTES, KLIDAMANT.

PHILINTES *tegens Klidamant.*

THerzander noemd Diaan' zyn zuster? wat wy hooren!

KLIDAMANT *tegens Parthenia.*

Kwam u Therzanders lot, Mevrouwe, wel ter ooren?

Wy

Wy deelen in zyn luk, dat aan een yder blykt.

ISMEENE *tegens Klidamant.*

,Maar Klidamants geluk niet voor Therzanders wykt.
,En wyl ik nog dit Schrift aan u vertrouw daar boven,
,Zie ofge u alles durft van uw geluk belooven;
,Maar zonder dat gy die minnydige....

PARTHENIA.

Gaan wy,
De Nymfe wacht ons.

ISMEENE.

Nu, vaarwel, lees, en weest bly.

NEGENDE TOONEEL.

KLIDAMANT, PHILINTES.

KLIDAMANT.

VAar wel, lees, en weest bly; wat wil zy daar meê zeggen?

PHILINTES.

Ontvouw de Brief, die zal den inhoud open leggen.

KLIDAMANT.

Dit Blad zal niets geheims verbergen; en gy kund
Dat meê deelachtig zyn, indien gy wilt. Zy munt
In boerten altyd uit, of wil licht van ons oordeel
Een vinding van haar' geest verwachten, tot haar voordeel.

PHILINTES.

Wat tergd gy myn geduld door die langwyligheid.

KLIDAMANT.

Laat ons het kortswyl zien, dat zy voor ons bereid.
Wie weet wat goed geluk wy dezen dag beloopen.

PHILINTES.

Ik heb van haare gunst heel weinig goeds te hoopen.

KLIDAMANT *leest.*

Hier volgen by elkander,
Na de ordre van 't A. B, myn Minnaars de een den ander.

Spreekt.

't Is net gesteld, maar 'k vind noch uwen naam, noch myn'.

PHI-

PHILINTES.

Keer om het blad, lees voort, zy heeft ze by 't dozyn.

KLIDAMANT *leest.*

Klagte van Dorilas.

Uwe ongestadigheid, en losse keur, en aard,
Zich met uw' schoonheid paard;
Gy ziet 'er honderd om u sterven,
En laat niet eene uw gunst verwerven;
Maar wie u ook behaagen zal,
Philintes minnenyd behaagt u niet met al.

Hy spreekt.

Wat dunkt u van dit Dicht?

PHILINTES.

Ik merk haar slimme treken;
Zy gaf u dit alleen om haar van my te wreeken.
'k Verweet haar gisteren haar' wispeltuurigheid.

KLIDAMANT *vervolgd.*

Aan den Harder Klidamant.

Spreekt.

Philintes, 'k bid u zie of my myn oog misleid?

PHILINTES, *ziende het schrift.*

Daar is niets zekerer; en buiten uw' gedachten
Ontmoet u een geluk, dat gy niet zoud verwachten.

KLIDAMANT *leest.*

By de Echo in den Thuin wil ik met u een woord
Alleen deze avond spreeken;
Men mind u, dat 's genoeg: kom dan, gelyk 't behoord,
En blyf in geen' gebreken.

Ismeene.

PHILINTES.

Laat zien; gy weigerd dit? gy veinsd; en doet my raân,
Daar gy Ismeene leest, dat u dit schreef Diaan'.

KLIDAMANT.

Houd gy dan nimmer op van meêr jalours te weezen?

PHI-

PHILINTES.

Toon my. . . .

KLIDAMANT.

Om uwe geeſt van argwaan te geneezen,
Zoude ik u wel voldoen; maar zeg my, welke blaam
Verdiende ik niet, noemde ik u myn's Meeſt'reſſes naam?

PHILINTES.

Maar. . . .

KLIDAMANT.

Ban de Jalouzy, waar door ge u laat verblinden.
'k Zal my, als 't duiſter is, by de Echo laaten vinden;
Vermits ik haak na 't nieuws dat ik daar zal verſtaan.
Maar laat ons, by de Nymf, Therzander zoeken gaan.

PHILINTES, *ter zyde.*

„ Om my in deze zaak volkomen te vernoegen,
„ Zal ik my, zonder hem, by de Echo meê vervoegen.

Einde van het Twede Bedryf.

DARDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

FELICIA, DIANE.

FELICIA.

JA, zyn verhaal heeft myn verwondering voldaan,
En gy vind na uw wensch uw' Broeder weêr, Diaan';
Hy heeft my onderrecht, terwyl hy my geleide,
Hoe 't ongeluk op Zee u van den ander scheide,
Hoe hy de schipbreuk noch in 't einde ontworsteld is,
Wat Land hy sint bezag, zyn smart, zyn droefenis;
En hoe hy in myn Hof behouden is gekoomen.
De blydschap heeft ons hart te saamen ingenoomen.
Ik deele in uw geluk, zyn' deugd verdiend deze eer;
Therzander hebb' met u al wat hy hier begeer'.
Wy deelen in de ramp die immer u mogt plaagen;
En onze vrindschap zal u, hoop ik, niet mishaagen.

DIANE.

'k Gedenk altyd daar aan, als ik herdenk den dag,
Dat ik rampzaaliglyk aan strand gedreeven lag,
Verwachtende yder uur de dood, hoe gy my 't leeven
Toen weder op een nieuw hebt, met uw gunst, gegeeven.
De erkentenis hier voor is van zo groot gewigt,
Dat die tot noch toe niet beweezen is na pligt.

FELICIA.

Diane kan my nu die zelfde gunst betoonen.

DIANE.

Hoe! ik, Mevrouw'?

FELICIA.

Gy kund myn leeven nu verschoonen,
Dat anders schipbreuk lyd. Betoom dien Dwingeland,
Die myne moogendheid verbryzeld met zyn hand:
't Is in uw' magt, gy kund hem zyn geweld ontvoeren.

DIANE.

Wie is die vyand die uw staat dus durft ontroeren?

FELICIA.

Die de allerdapperſten in wapenoeff'ning tart,
Die de edelmoedigſten de traanen parſt van 't hart,
Die nooit vond zyns gelyks; en yder geeft zyn wetten,
En doet in vuur en vlam den ganſchen Waereld zetten.

DIANE.

Noch blyſt hy me onbekend, hoe ge ook hem ſteld ten
toon.

FELICIA.

Kend gy dien Dwing'land niet van Koningen, en Goôn?
Dien Zeegepraaler van de moedigſten der aarde?
Dien, ſchoon een Kind, en blind, is thans zo groot van
waarde?

DIANE.

Ik zou hem met'er tyd wel leeren kennen.

FELICIA.

Noem
Hem my.

DIANE.

Die Blinde dan, dit Kind, zo groot van roem,
Heb ik de Liefde niet wel eer dus af zien maalen?

FELICIA.

Ja, 't is die zelfde Liefde ook waar van wy verhaalen.

DIANE.

Goôn! wat Gelukkige verdiend uw' wedermin?

FELICIA.

De ſchaamte boeid myn' tong; wat vergt gy my, Vrindin?
ô Nacht! bedek my om myn' vlamme niet te ontdekken,
En wil om deze plaatze, en my uw' naarheid trekken.
'k bemin; maar, wyl ik heb begonnen, gaan wy voort,
Therzander is 't, dien 'k min, die is 't, die my bekoord.

DIANE.

Myn Broeder?

FELICIA.

Ja, Diane, en om hem te overwinnen,
Is niets voor my te zwaar, dat daad'lyk te beginnen.
Al wat onmooglyk ſchynt vervalt met zyne ſchyn:

En voor Felicia zal niets onmooglyk zyn.
Ik heb hem, schoon hy 't juist niet klaar'lyk kan bemerken,
Den stand van myne ziel doen kennen uit myn werken.

DIANE.

Gelyk hy na deze eer onmoogelyk durft staan,
Zo wierd zyn misdaad zwaar, gedacht hy daar slechts aan.

FELICIA.

Wel aan, verstrek gy dan de ontdekster van myn harte,
Van myn' beschroomde ziel verklaar daar van de smarte,
Die onder zyn gezag haar willig dienstbaar boog;
Dat hy Felicia zich waardig denkken moog.
Zeg dat zyn staatzucht niet de myne hoeft te wyken,
Doe hem zyn' zuchten by der Koningen gelyken;
Bewaar voor my zyn hart, wyl ik hem myn bewaar.
Maar dat hy nimmer weet, dat ik hem dit verklaar.
Met dit te denkken zou myn eer zyn grafsteê delven;
Doch dat hy dit versta uit u, als van u zelven.

DIANE.

'k Verwacht hem, en hy zal van my zyn onderricht.

FELICIA.

Zo dra hy hier verschynt verberg ik myn gezigt.
Ik zal my in het groen ter zyde hier versteeken,
En hooren van myn' vlam van woord tot woord u spreeken.

DIANE.

My dunkt, Mevrouw, dat ik in zekerheid alleen,
T' en voordeel van uw' min, best zou de tyd besteên.

FELICIA.

Neen, ik wil zelf bespiên hoe dat hy zich zal houwen?
En dat ik hoor en zie, daar kan ik me op vertrouwen.

DIANE.

Maar, denk, Mevrouw, wat zal...

FELICIA.

Dit is besloten; en
Wyl ik alleen met u hier, Hardcrinne, ben,
Laat ons uw zoete Zang, dit bid ik u, toch hooren;

Licht

Licht dat gy de Echo wel tot antwoord zult bekooren.

DIANE.

Mevrouw, gebiê maar; uw' verzoeken zyn geboôn,
Ik zing een Minneklagte op een' verliefde toon.

Zy Zingt.

Boomen, Beeken, zilv're Vlieten,
Gy hoord vaak myn zuchten ſchieten
Uit het binnenſt van myn hart,
Zy getuigen van myn ſmart:
Als myne oogen traanen gieten
Hebt gy meêly met myn pyn:
Trooſt myn ziel, die gy ziet duchten;
Zeg my, of het wel mag zyn,
Hebt gy meêly met myn pyn,
Dat ik, daar ik zwygen moet, mag zuchten?

Echo.

Mag zuchten.

Vervolgt.

Zucht, myn ziel dan, klaag uw ſmart
Aan dat hart,
Daar uw' zuchten om geſchieden;
Schoon deze oogen ons beſpieden,
Uwe Minnaar zal uw zin
Klaarlyk uit uw' droefheid giſſen:
Echo, laat hem, zonder miſſen,
Vrolyk zeggen, ik bemin.

Echo.

Ik bemin.

TWEDE TOONEEL.

FELICIA, THERZANDER, DIANE.

THERZANDER.

Diane is hier ter plaats, haar ſtem klinkt my in de ooren.

FELICIA.

Uw Broeder komt; Diane, uw tyd is nu gebooren.

Voor al ſpreek overluid; ik hoop op u alleen.
Ik kan u hier beſpiên, en hooren al uw reên.

Zy verſchuild haar.

DIANE.

„ O Hemel! welke ramp hebt gy ons weêr beſchooren?
„ Zy zal al ons geheim ſtraks uit Therzander hooren.

THERZANDER.

't Is eindelyk geen tyd om meêr bedroefd te zyn;
Droog alle uw' traanen af, de blydſchap lyd geen pyn;
Verwiſſelen wy nu de Diſtelen in Roozen?
Wil om geleden' ſmart geen droeve zuchten loozen;
Dat onze ſaamenſpraak, ons onderlinge vier,
Door een geſprek van liefde...

DIANE.

Ei, laat my des 't beſtier;
Ik wilde van die zaak in 't breede met u ſpreeken.

THERZANDER.

Hoe! zou dan myne pligt hier blyven in gebreken?
De pylen, die myn hart doorſchoten...

DIANE.

Ja, 't is waar,
Myn Broeder, en my bleek daar van de waarheid klaar.
Geen broeder kan zo teêr zyn' zuſter ooit beminnen.

THERZANDER.

De Liefde, welkers kracht vermeeſterd onze zinnen,
Streeft dien eens broeders ver voorby, en parſt myn mond
Tot klaagen, en myn hart tot zuchten, te allen ſtond
Wanhoopen tot 'er dood; maar zuſterliefde weder
Veroorzaakt minder ſmart, en treft ons nooit zo teder.
Myn min...

DIANE.

Ik meen, dat ik u duidelyk verſta;
Gy ſpreekt hier van de min van u en Celia..

THERZANDER.

Ja, geen vermaak, hoe groot, komt daar by uit te ſteeken;
En als ik u bezie, meen ik met haar te ſpreeken.

Myn

Myn min genoot voor zich nooit meêr verzekering,
Dan dat myn hart alleen met u te raade ging.

DIANE.

Vertrouw my ſteeds.

THERZANDER.

Ik zal, myn' Waarde.

DIANE.

Ja, myn Broeder,
Gy vind by my uw trooſt, en ik in u myn hoeder.

THERZANDER.

Uw' ſchoonheid...

DIANE.

Maar, hoe dus? uw Zuſter zulk onthaal
Te doen?

THERZANDER.

En gy, gy breekt myn reden te elkenmaal.

DIANE.

Ik kan niet veinzen, neen, ik moet u kenbaar maaken,
Hoe verre de achting gaat, waar toe gy kwaamt te raaken.
Van uw' volmaaktheid brengt gy naauw'lyks hier 't gerucht,
Of triomfeert ſtraks van een hart, dat om u zucht;
Maar zulk een hart, wel waard, dat Vorſten daar na ſtree-
ven;
In 't kort, de Nymfe zucht van min tot u gedreeven.

THERZANDER.

Wat hoor ik, Hemel! hoe, Mevrouw Felicia?

DIANE.

Hoe vremd u dit ook moog te vooren komen, Ja.
'k Zie hoe bezwaarelyk Therzander 't kan gelooven,
Dat dit geluk, zo groot, gaat zyn geloof te boven.
Gun dat ik u omhelſche om dat geluk, dat u...

Hem omarmende, ſpreekt zacht tegens Therzander.

„ De Nymf beluiſterd ons, pas wel te veinzen nu,

Spreekt weder overluid.

Ja, zy bemind u, gy, gy moet haar weêr beminnen,
En heiligen den raad, dien ik u breng te binnen.
Dat ik u andermaale omhelſche, om door deez' daân...

 Spreekt

Spreekt zacht.
„Zy heeft aan my belaſt u dit te doen verſtaan.
Spreekt overluid.
Zoud gy u zelve dan deze eer niet waardig achten?
Gy hebt van Celia geen kwaad onthaal te wachten.

THERZANDER.

Deze altewaardige eer beroofd my van myn zyn,
Doet twyff'len of ik ben Therzander, of zyn ſchyn.
Om zo volmaakten Beeld te branden, durven zuchten;
Neen, myne ſtaatzucht ſchrikt op 't hooren dier geruchten.

DIANE.

'k Beſpeur uw groote liefde uit uw te diep ontzag.

THERZANDER.

Op wat manier breng ik dien anders aan den dag?
Want zo de Nymfe my beproeft, myn daad mogt laaken,
Deez' wettige eerbied is zo vinnig niet te wraaken;
En moet ik naderhand verklaaring doen dier pligt,
De naam van eerbied keerd in die van liefde licht.

DIANE.

't Is zo, myn Broeder, gy weet die, zo 't hoord, te noemen.
Laat vry de Nymfe op haar' verkreegen zege roemen,
Wy gaan 't haar melden: maar de dag wykt voor de nacht,
En Phebus heeft zyn Kar in 't weſten al gebragt.
'k Zal morgen deze knoop noch nader u ontbinden?
Maar 't word myn tyd, dat ik Felicia ga vinden.
Doch zie haar hier.

FELICIA, *Uit haar ſchuilplaats komende.*

Waar van voerd gy te ſaamen reên?

DIANE.

Van liefde, van Meeſt'reſſe, en ſmarte, en tederheên.

FELICIA.

Heeft dan Therzander een' Meeſt'reſſe reeds verkooren?

THERZANDER.

Hoe weinig gaven zyn hier toe my aangebooren.
U dienſt te doen, is 't al, dat ik begeer, Mevrouw;
Uw' goedheid is 't, waar van ik, Zuſter, onderhouw:

En

En dit verpligtend hart zal tot bewys verstrekken,
Dat ik eer sterven wil, als uwe haat verwekken.
Ja...

PHILINTES, *Van binnen.*

Klidamant!

FELICIA.

Houd op; vertrekken wy, zwyg stil!
Dewyl ik niet bekend by nacht hier weezen wil.

DARDE TOONEEL.

PHILINTES, *Vervolgende in't roepen.*

ISmeene! Klidamant! zy hebben my vernoomen,
En vluchten voor myn oog in 't duister langs de boomen.
Maar 't is Ismeene niet, en, 't zy ik my bedroog,
Het was Diane, die voor by my heenen toog.
Ja, Klidamant is valsch, bedriegt my door zyn streeken,
En komt, tot myne, spyt hier met Diane spreeken.
In 't kort, dat schrift, waar van hy de inhoud heeft verklaard,
Besloot in zich een naam voor my zo lief en waard.
En hy, om myne smart verlichtinge te geeven,
Las slechts Ismeene, daar Diane stond geschreeven.
Hoe weinig ben ik noch bedreeven; waarom niet
Straks Klidamant vervolgd, eer dat hy my verliet?
Maar dit gerucht zal ons hem moogelyk ontdekken.
Vertoeven wy.

VIERDE TOONEEL.

KLIDAMANT, PHILINTES.

KLIDAMANT, *Zonder Philintes gezien te hebben.*

O Nacht! wil my een hulp verstrekken.
Doe zwygen 't gantsche Bosch in 't afzyn van den dag,
Dewyl myn liefde alleen my hier behaagen mag.
'k Ben eindelyk bevryd van 't onverdraagzaam kwellen

Van hem, die myn geluk een hinderpaal wou ſtellen,
Van dien Argwaanigen, wiens jalouzy elk hoond.

PHILINTES.

Ik ben u zeer verpligt voor de eer, dien gy my toond.
Gy hebt, in ſpyt van my, en al myn' hinderlaagen,
Uw' min'lyke Meeſt'res gezien na uw behaagen.

KLIDAMANT.

Ik hier met iemand in geſprek geweeſt? hoe ik,
Ik myn Meeſt'res gezien?

PHILINTES.

Gy waard wel in uw ſchik;
Gy ſpraakt Diane, ik zag u beide als opgetoogen;
Maar, ſneller dan de wind, zyt gy myn oog ontvloogen,
In 't dichtſte van het boſch.

KLIDAMANT.

Wat nieuws verhaald gy my?

PHILINTES.

Nu, ſpot daar meê, maar 'k blyf u namaals beter by.

KLIDAMANT.

Voor my is deze taal heel duiſter uit te leggen,
Ik weet niet wat ik moet van uwe wantrouw zeggen;
Waarom wilt gy alom vervolgen, waar men gaat,
Zo 't Voorwerp, dat my wacht, u zulks niet toe en laat?
Wilt gy ontdekken, dat een ander houd verholen?
Iſmeene heeft niet u, maar my dit ſchrift bevolen
Te leezen; zy alleen is 't ook die my verbeid.
Diane is onbewuſt van deez' gelegenheid.
Bezit, indien gy kund, dit Voorwerp zo bekoorlyk.
My te verdenkken van verraad is onbehoorlyk.
Ik zoek Iſmeene, en ſchuuw de menſchen, en het licht;
Laat dan myn liefde in vrede, en vlugt uit myn gezigt.
Waarom zo kwaaden dienſt, die my verveeld beweezen?

PHILINTES

Gy maakt my zo wat wys, maar zult my niet beleezen.
'k Zag in de Speelen flus uw handel, en gelonk,
En hoe Diane aan u die overvloedig ſchonk.
Dat vrindelyk onthaal, dat fluiſteren in de ooren

Ver-

Veroorzaakt achterdocht: uw praaten is verlooren.

KLIDAMANT.

Wat vreemde zorg of toch uw geest zo lastig plaagt?
't Was maar beleefdheid, Vrind, al 't geene gy daar zaagt.
Ik laat aan u Diane, ik stel my daar niet tegen;
Maar laat my myn vermaak, en gy, ga uwer wegen.

PHILINTES.

Ismeene is vry genoeg; en ging 't haar waarlyk aan,
Zy zou by dag haar liefde aan u wel doen verstaan.
Waarom de nacht gezocht? en waarom niet gegeeven
U kundschap mondelings? en waarom 't juist geschreeven?

KLIDAMANT.

Argwaanige, vergeefs hebt gy my dit gevraagd;
Al dat ik zeggen kan, is, dat haar 't zo behaagd,
Ik weet u van de zaak niets verders uit te leggen,
Ik weet u van 't vervolg veel minder noch te zeggen;
En, als ik daar al van verklaaring geeven kon,
Gy zoud de laatste zyn aan wien ik dien begon.

PHILINTES.

Ik zal u overal dan volgen.

KLIDAMANT.

Welke plaagen!
ô Hemel! laat my...

PHILINTES.

Neen, 'k moet eens dat wild bejaagen.

KLIDAMANT.

Blyf hier dan, en verban dien moeijelyke waan.
„ Ik veinze weg te gaan, op dat hy weg zal gaan.

VYFDE TOONEEL.

PHILINTES *alleen.*

GY laat my dan alleen, en poogt door dit vertrekken,
Al uw geheim voor my, waar 't moog'lyk, te bedekken?

Veins

Veins zo gy wilt, ik zal, uws ondanks, haast verstaan,
Wien datge mind van tween Ismeene of wel Diaan'.
Ik zou, in spyt van u, my weêr by u wel voegen,
Maar 'k weet een ander zal myn geest hier in vernoegen.
Thimantes geeft daar van my haast verzekering,
Wanneer hy hoord van my al wat hier ommeging.
Ik ga 't hem melden, en zal dus met een my wreeken
Van 't geene Ismeene tot myn nadeel heeft besteeken;
Want, zo 't Diane dan niet is, zal, onverwacht,
Ismeene van haar Lief betrapt zyn in de nacht;
Hy, dus gevoelig van het leed door haar gebrouwen,
Zal, zo hy wys is, van Ismeene zich onthouwen.
Haar' fierheid word dan haast vertreeden met de voet.
Ik ga, de tyd genaakt dat hy hier weezen moet.

ZESDE TOONEEL.

PARTHENIA, ISMEENE, *Op de hoogte van het Tooneel.*

PARTHENIA.

ISmeene, ik hoor gerucht, zou 't Klidamant wel weezen?

ISMEENE.

De waarheid zal 't ons haast ontdekken, wil niet vreezen.

PARTHENIA.

Ik hoor nu niets, 't is stil, en duister in de nacht.

ISMEENE.

Ons naderd iemand, laat ons nu wel veinzen; zacht.

PARTHENIA.

Van hoe veel liefde, en vreeze is myne Ziel bestreeden.

ZEVENDE TOONEEL.

PARTHENIA, ISMEENE, *Op de hoogte van het Tooneel.* KLIDAMANT.

KLIDAMANT.

IK zie my eind'lyk vry, en niemand volgt myn treeden.
Myn Minnenydige verzeld my nu niet weêr.

ISMEENE.

„ Mevrouw, 't is Klidamant.

KLIDAMANT.

Vertoeven wy niet meêr.
Dit 's de bestemde plaats; men geeve aan haar een teken.
Ismeene!

ISMEENE.

Klidamant!

KLIDAMANT.

Zyt gy 't?

ISMEENE.

Men wil u spreeken.

KLIDAMANT.

Verschoon my, zo gy hebt een oogenblik gebeid,
Een Minnenydige...

ISMEENE.

Stil, deez' gelegenheid
Is dier; men mind u: maar wil my wat nader koomen.
Tegens Parthenia.
„ Stel u nu in myn plaats: de tyd diend waargenoomen.

ACHTSTE TOONEEL.

PARTHENIA, KLIDAMANT, ISMEENE, *Op de hoogte van het Tooneel.* THIMANTES, PHILINTES, *Voor op het Tooneel.*

THIMANTES, *Tegens Philintes.*

IK ben u zeer verpligt voor zo veel vrindschaps blyk;
En om te toonen, dat ik u hier in niet wykk';

Zal myne ontdekking ftraks deez' twyfeling ontwinden,
't Zy ik Diane, 't zy ik mogt Ismeene vinden.
Ismeene heeft my vaak in 't duifter hier alleen
Verzekering gedaan van haar' genegentheên,
Hoe keuriglyk zy fchynt: en tot bewys van trouwe,
Weet ik, dat niemand haar als ik 's nachts onderhouwe.
Ik wil die trouwloosheid haar nu verwyten gaan,
Dat zy dit, zonder my te kennen, durft beftaan.
Men nader zachtjens om den uitflag te verkrygen;
Maar, wat men ook verneem, laat ons van nacht flechts
zwygen.
Ismeene!

KLIDAMANT, *verlaatende Parthenia.*

Ik heb terftond daar zo gerucht gehoord.
Ik kom ftraks weêr.

PARTHENIA.

„Wat vrees bevangt my rechtevoort.
„Ismeene, wil my...

ISMEENE.

„Stil.

KLIDAMANT, *Spreekende met Thimantes, die hy waand Philintes te zyn.*

Philintes, om wat reden
Valt gy zo laftig my? waar toe deez' moeilykheden?
Myne ontrouw immers u, noch nu, noch nimmer bleek.
'tIs zeker, dat ik hier maar met Ismeene fpreek.
Ik zeg het u noch eens, dit fchrift kan u verklaaren,
Dat zy me alleen ontbood, om my iets te openbaaren.
Die Schoone zucht alleen van min tot Klidamant.
Haar mond heeft van haar hart ontdekt de waare ftand.
'k Bemin haar wederom; en gy moogt vaft gelooven,
Dat my Diane nooit een zuchtje kwam te ontrooven.

THIMANTES.

„Ha! Trouwelooze!

KLIDAMANT.

Ken nu 't ongelyk, dat gy
My doet; en, om noch meêr verzekering van my

Te

Te hebben, neem dit ſchrift; en wil dan oordeel vellen,
Of gy wel reden hebt my langer dus te kwellen.
Het ſchynt gy maar vermaak, in my te volgen, ſchept.

THIMANTES, *tegens Philintes.*

„ Wat ſchande, zo myn mond ooit van haar min weêr rept.
„ Wen ik haar dezen hoon, dien misdaad heb verweeten,
„ Zal ik voldaan zyn, en wil eeuwig haar vergeeten.

Gaat met Philintes weg.

KLIDAMANT.

Philintes, waarom is 't, dat noch uw hart dus mort?
Ik wraak uw' vriendſchap, zo gy Klidamant weêr port.
Een yder zal voortaan uw byzyn ſchuuwen, haaten,
En uw jaloerſche geeſt... Maar hy heeft my verlaaten.
Na 't ſchynt. Ik voeg my weêr by 't Voorwerp dat my mind.

PARTHENIA, *tegens Ismeene.*

„ Tot dus ver was 't geſprek, zie hoe ge 't eind nu vind.

KLIDAMANT, *tegens Ismeene.*

'k Ben eindelyk verloſt van dit verdrietig teemen.
Philintes is van hier.

ISMEENE.

Ik moet myne afſcheid neemen,
Vaar wel; maar dit heb ik u noch te zeggen, dat
Gy op Parthenia hebt lang het oog gehad,
En vuld my midlerwyl den kap met beuzelwoorden.

KLIDAMANT.

Een diergelyke taal wy nooit ons leeven hoorden.
Ik ben te wel bericht van haar' te hoogen ſtaat;
Neen, neen, myn oog zich nooit zo ver te buiten gaat.
Ach! die dat godlyk ſchoon dorſt minnen.... Maar de reden
Gebied de paalen my der pligt nooit te overtreeden.
Ik ken my beter. Nu, tot morgen.

NEGENDE TOONEEL.

PARTHENIA, ISMEENE.

PARTHENIA.

'k BEn voldaan?
Ismeene op uwe kunſt durf ik verzekerd gaan.
'k Aanmerk uw' groote geeſt, en ſchrander oordeel, waar-
lyk;
De zaak valt uit na wenſch, en zyne min blykt klaarlyk.

ISMEENE.

Verſtond gy door die taal niet duidelyk genoeg,
Dat een verburge min hem 't hart in vlamme joeg?
Zyn groot ontzag tot u verklikte hem wel 't meeſten.

PARTHENIA.

Gy ziet...

ISMEENE.

Ja wis ziet gy hier 't werk der gaauwe geeſten.
En gy bleeft zonder my in 't midden van de pyn,
Vergingt in uw verdriet, en trooſt zou verre zyn.

PARTHENIA.

't Is laat, kom laat ons gaan; en zo 't de min zal luſten,
Ons ſpoeden, om 't vervolg der nacht te moogen ruſten.

Einde van het Darde Bedryf.

VIER-

VIERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

THIMANTES, ISMEENE.

THIMANTES.

HOe! trouwelooze Ismeene, in ſpyt van myne haat
Vergunt gy uw bezoek een ander 's avonds laat?
Ja, in den Thuin by nacht alleen, en zonder Vrouwen,
Den harder Klidamant in 't donker te onderhouwen?

ISMEENE.

Wel hoe! gy ſchynt verſtoord, Goôn! wie had dit verwacht?

THIMANTES.

Neen, gy hebt groot gelyk, en ik ben te onbedacht.
Ik zag heel kwaalyk, en ik heb my zelf bedroogen,
En Klidamant en u wel valſchelyk beloogen.
Maar ik verdraag te lang, Ontrouwe, uw' loſſen aard;
Zie deez' Getuige, die my alles heeft verklaard.
Noch zoude ik twyfelen, of ik u mogt betichten
Zo dit geſchrift my niet heel klaarlyk kon berichten,
En, wyl ik u myn trouw ontrek, en heen wil gaan,
Begeer ik niets van u; neem weêr uw ſchrift, vat aan.

ISMEENE.

Zie daar, hoe ſlecht dat ik in 't einde zou ſtaan kyken,
Was ik niet doorgeleerd in ſlimme mins pratyken;
Dit droevig oogenblik, waar in gy my verlaat,
Zou, zonder Minnaars, my doen zyn in ſlechten ſtaat.
Maar 'k dank den Goden, ik heb keur van veelerhanden,
En 't komt op tien niet aan, dien ik in min doe branden.
Dit ſchrift geeft blyk van myne Oppaſſers; en ditmaal
Heb ik de moeite maar, dat ik uw naam doorhaal.

THIMANTES.

Ontrouwe!

ISMEENE.

Ik heb nochtans meêlyden met uw ſmarte;

En 't was maar een bedrog, dat u dus drukt op 't harte.
Ik wil 't verhaalen, neem een oogenblik geduld;
Als Klidamant verschynt gy alles weeten zult.
In tegenwoordigheid van hem zal ik ontdekken
De list, en al uw haat zal daadelyk vertrekken.
Maar zie hem hier.

TWEDE TOONEEL.

ISMEENE, THIMANTES, KLIDAMANT.

KLIDAMANT.

Heb ik niet wat te lang getoefd?
Thimantes, Vrind, gy my niet te verdenken hoeft;
'k Ben hier ontboôn. Wel nu, wat wilt gy?

ISMEENE.

Uwe rampen
Zyn ongemeen; die Vrind wil heden met u kampen.
Hy duld uw' liefde niet, en daagd u voor 't geweer.

KLIDAMANT.

Zet zyne oploopenheid, door uwe keur, ter neêr.
Uw oordeel slis deez' twist? ik ben hier meê te vrede.

ISMEENE.

Zyt gy hier beide in eens?

THIMANTES.

ô Ja, ik stem dit mede.

ISMEENE *tegens Klidamant, wyzende op Thimantes.*

Ik draag voor hem in 't hart noch wat genegenheid,
Maar niet met al voor u, dat 's kort, doch klaar bescheid.

KLIDAMANT.

ô Wispeltuurigste der allerloste vrouwen!
Doch gy moogt ook van my dien zelfden trek vertrouwen.

ISMEENE.

'k Moet echter een geheim u melden, dat myn geest...

KLIDAMANT.

't Geheim, u toevertrouwd, weet al de waereld meest.

ISMEENE.

Hebt gy niet gist'ren laat met my alleen gesprooken

By de Echo van den Thuin?

KLIDAMANT.

Ten zy uw geest kan spooken,
Geloof ik Ja.

ISMEENE.

En of gy u nu had vergist,
En dat ge waard misleid door myne kunst, of list?

KLIDAMANT.

Wat maakt gy my weêr wys?

ISMEENE.

Niet waar? maar 't was geen wonder.

KLIDAMANT.

Uw streeken zyn bedekt; wie kend u in 't byzonder?
Gy speeld op yder plaats, en t'elker uur uw Rol,
En, 't zy gy veinst, of niet, gy draaid u, als een Tol.
Wat hebt gy uitgevoerd?

ISMEENE.

Zo myn' doorsleepen' zinnen
U hadden doen het hart van een Meest'resse winnen,
Maar schoon, doorluchtig, en van edel bloed; in 't kort
Die naast de Nymfe hier meeste eer beweezen word.

KLIDAMANT.

Nu, lieg al voort, met vreugde, ik zal u niet verstooren;
Maar ben gezind voortaan u met vermaak te hooren.

ISMEENE.

Geloof voor waarheid, dat ik u te vooren hou.
Een ander die ontving uwe Eeden, en uw Trouw:
Om zaaken van belang, daar de eer gevaar mogt loopen,
Zal ik my wachten wel u leugens te verkoopen.

KLIDAMANT.

'k Wil u gelooven.

ISMEENE.

Neen, ik ben het niet geweest;
Eene and're ontleende my myn naam, en myne leest.
Parthenia heeft u, in schyn van my, gesprooken;
En dat is door myn geest zo kunstiglyk bestooken.

KLIDAMANT.

Uw stem klonk echter my in de ooren, na ik meen.

ISMEENE.

Wanneer men'overluid u toesprak, sprak Ismeen'.
Maar schielyk in myn plaats, Parthenia, getreeden,
Ontdekte u stil haar hart, en haar' genegentheden.
Nu oordeel by u zelf of ik het kunstje ken,
En of ik niet geheel tot u geneegen ben?

KLIDAMANT.

Hoe! zy, wiens hooge staat verbied na haar te trachten?
Zy, welkers schoonheid veel te waard is myn' gedachten?
Voor wien myne eerbied' steets myn min verbergen kon?
Zou zy gevoelig zyn, ik die, dien haar verwon?
Ach! 't kan niet weezen: zulks te denkken maakt my schuldig.

ISMEENE.

Zie daad'lyk of ik liege, en wees maar wat geduldig.
'k Verwacht haar.

KLIDAMANT.

Goôn, kan 't zyn! wie loon u deze deugd!
Dat ik uw' handen kusse, en sterve vol van vreugd.

DARDE TOONEEL.

PARTHENIA, ISMEENE, KLIDAMANT, THIMANTES.

PARTHENIA, *ziende Klidamant de handen kussen van Ismeene.*

„ WAt zie ik hier? Ismeen' bediend haar van myn' zegen:
Ik doe u licht belet, dies ga ik myner wegen.
Volhard in deze gunst, ze is zeker ongemeen;
Die dus de handen geeft, geeft ook wel 't hart met een.

ISMEENE.

Wat zyt gy in de kunst der min noch onbedreeven!
'k Was doende om hem bericht van onze list te geeven:

De blydschap, die zyn hart gevoelde van 't verhaal,
Bewees de dankbaarheid daar van my dezemaal.
En het gezigt daar van kon u zo fel verstooren,
Dat gy daar van by na het leeven had verlooren?
Onstel u niet zo licht, daar 't niet van nooden is.

PARTHENIA.

Ach! wat brengt gy myn' ziel weêr in verheugenis.
Men mind u, Klidamant? maar myne ontstelde zinnen
Ontdekken u genoeg de waarheid van dat minnen.

KLIDAMANT.

Ach! schoonste Nymf, geloof...

PARTHENIA.

Treên wy in 't bosch.

KLIDAMANT.

Dat daar
U de Echo door myn stem verdubbele, hoe waar
Myn liefde, en eerbied is, en 't elkemaal herhaale
De groote myner min.

PARTHENIA.

Ismeene, dezemaale
Moet gy getuige zyn van onze kuische reên.
Thimantes, ik vertrouw uw' heusheid dit met een.

THIMANTES.

Wat is de kwaal van een Jaloersche een wreede smarte;
Wat knaagt die worm gestaâg Philintes ook het harte;
Die meend dat Klidamant is minnaar van Diaan'.
Maar zy verschynt daar met haar Broeder; laat ons gaen.

VIERDE TOONEEL.

DIANE, THERZANDER.

DIANE.

MEn denk' vry om 't gevaar, dat ons staat op te
komen:
Zy is op u verliefd, van min heel ingenoomen;
En ik spreek u daar van door haar bevel.

THERZANDER.

Wat raad!

Myn Ziel, wat dunkt u't nutst dat ons te pleegen staat?

DIANE.

Dewyl de Nymfe u mind moet gy haar liefde vleijen,
Of ik zie ons van ver een dreigend kwaad bereijen.
Vrees haare gramschap, die, wen ze uitbarst, woed, en dood.

THERZANDER.

Terwyl men veinzen mag, vreeze ik geen ramp, hoe groot.

DIANE.

Ik meene vast verneemd, en zonder tyd verliezen,
Of't koopvaardyschip van deez' kust haast Zee zal kiezen.
Het zal ons brengen daar men weezen wil; dien tyd
Sla gade, en hoede u voor het momgezigt der nyd.
Ik wacht de Nymf hier op, en pas op haar' beveelen.
Zy komt, nu veins; pas wel des minnaars rol te speelen.
Aan't veinzen hangt alleen ons leeven, lust, en rust.

VYFDE TOONEEL.

FELICIA, DIANE, THERZANDER.

FELICIA.

EEn woord, Diane, een woord; Therzander, zo't u lust,
Vertoef een weinig.

Gaat met Diane ter zyde.

Wel, hebt gy op myn begeeren
Vernietigd al 't belang, dat myne min kon deeren?
Verdreeven de oorzaak die myn' zinnen hield benard?
Legt Celia niet meêr uw Broeder op het hart?

DIANE.

Zyn hart volgt daar hem de eer, en myne raad steeds noopen,
En hy kan zoeter wet, en liever last nooit hoopen.

FELICIA.

Gy, die zo wel vertolkt den brand die my verteerd,

Hebt gy met een 't geheim daar van hem wel geleerd?

DIANE.

Dit is verzuimd, maar 'k zal hem ſtraks, met uw behaagen,
Beduiden hoe hy zich voortaan hier in moet draagen,
Ik bid u, midlerwyl, vergun dat hy verſchyn,
En u zyn pligt betoon'.

Tegens Therzander.

„ Wil op u hoede zyn.

THERZANDER *tegens Diane.*

„ 'k Zal, zonder haar gemoed in Jalouzy te ontſteeken,
„ Schoon ook voor haar gezigt, van u en tot u ſpreeken.

Hy ſpreekt vorders tegens Felicia, aan wiens zyde Diane ſtaat, dien hy aanziet.

Zoud gy wel twyff'len, zoud 't wel moog'lyk zyn, Mevrouw,
Dat niet dit groot geluk myn hart gevoelen zou?
ô Gunſtig lot! dat my van 't onweêr kon bevryden,
En hier ter haven bragt, dat Koningen benyden.
Wat Overwinnaar, hoe hoogmoedig, lag 't geweer
Niet voor zo groot gedrang bekoorlykheden neêr?
Eene onbeweegb're Rots verteerde door die lonkken,
En 't koudſte Marmer zou door deze glans ontvonkken.
Ik zie, Mevrouw, ik zie dat gadeloos gezigt,
Dat ook door haare glans alleen deez' plaats verlicht.
't Is dag, Ja, maar het is de Zonne dezer oogen,
Die al het Starrelicht den Hemel heeft onttoogen.
k' Zal dan belyden, dat ik haar bemin, 'k bely,
Dat ook myn leeven meêr van haar afhangt, dan my;
En dit gewenſcht geluk vervrolykt myne zinnen,
Dat zy, dien ik bemin, my weder wil beminnen.

FELICIA.

Veinſt gy niet deze min? herhaal my dit toch weêr.

THERZANDER.

Mevrouw, ach! ik bemin, of ik aanbid veel eêr.

FELICIA.

Maar eind'lyk Celia, waar door veel ongeruſter

Uw hart...

THERZANDER.

'k Laat haar belang in handen van myn' Zuster,
Die my ook heeft beloofd te slissen dit verschil,
En zy verzekerd my van haar genegen' wil.

FELICIA.

Gy hebt haar eer genoemd het Voorwerp van uw liefde,
En dat gy haar zo wel, als u haar' schoonheid griefde.
Gedenk vry wat gy zegt, gy doet, en zult bestaan,
Maak dat men op uw woord steeds moog verzekerd gaan.
Dat deze grootheid nooit u afrukk' van uw' trouwe,
En dat gy deze min, als heilig, onderhouwe.
De Schoonheid die gy diend verstrekke u tot een kroon;
Tracht waardig toch te zyn der gunst', dien ik u toon.

THERZANDER.

'k Zal die gevoelens steeds in myne boezem drukken;
En geene grootheid zal Therzander ooit verrukken
Van zyn belang, of pligt, wiens waarde hy nooit schon.
Ach! my verteerd een vuur, zo zuiver als de Zon.

DIANE *tegens Felicia.*

Van 't geen hy noch niet weet zal hy nu kennis krygen.

Tegens Therzander.

Myn Broeder, zo gy wel wilt minnen, leer wel zwygen.
De God der liefde voerd zyn' wet, alom geacht,
En wil, als and're Goôn, die plegtig zien volbragt.
In stilheid laat hy zich meest dienen, en bekooren;
En deze fiere God wil vaak zyn naam niet hooren.
Gy miste 't zoet der min, zo ze ooit een mensch vernam
In dit Gewest, bemin; maar dat ge ontveinst uw vlam.
Men mind u wederom: de Nymf zou u bederven,
Zo gy haar min ontdekte, en zelfs van droefheid sterven.

FELICIA.

Ja, geef wel achting, datmen geen vermoeden krygt,
Dewyl een groot belang ons noodzaakt, dat men zwygt.
Ik zal ter rechter tyd 't geheim daar van ontleden,
Zo hoede ik u en my voor wederwaardigheden.
De grootste Helden van dit Eiland zouden u

Be-

Betwiſten deze buit; dies overleg dan nu
Tot wat waardy, dat uw' gehoorzaamheid kan ſtygen;
Dewyl al uw geluk meeſt afhangt van het zwygen.

THERZANDER.

'k Zou waar'lyk als verblind myn eige heil verraân,
Indien ik niet begreep, wat my te doen zal ſtaan:
Ja, uw gebod zal zo geprent zyn in myn' zinnen,
Dat gy zelf twyff'len zult, of ik u wel mogt minnen.

FELICIA.

Uw' Zuſter, mid'lerwyl, zal de onderlinge min
Van ons behulpzaam zyn; vertrouw vry die Vrindin.
Geloof vry al 't belang dat ik haar wil verklaaren,
Dewyl zy al 't geheim myns harte zal bewaaren.

THERZANDER.

'k Zal desgelyks zo doen; en 'k wil aan haar alleen
Verzek'ring daag'lyks doen van myn' genegentheên.

DIANE.

Ik zal... Maar wat wil deze;

ZESDE TOONEEL.

FELICIA, DIANE, THERZANDER, PHILINTES.

PHILINTES.

EEn Koopman in Juweelen,
Die Jaarlyks is gewoon tè komen in de Speelen,
Verzoekt, Mevrouw, met u te ſpreeken.

FELICIA.

Hy verſchyn.
Deez' zal de Koopman van Sivilje weder zyn,
Die na gewoonte zoekt zyn handel hier te dryven.

ZEVENDE TOONEEL.

FELICIA, DIANE, THERZANDER, PHILINTES, FABRITIUS.

FELICIA.

MEend gy noch langen tyd op onze Kuſt te blyven?

FABRITIUS.

ô Neen, ik wacht alleen van u myn vry gelei.
Maar yder Jaar, Mevrouw, eer ik gemeenlyk schei,
Breng ik te rugge niets van alle myne waaren.
'k Ging ledig; nu most ik, u waardig, iets bespaaren,
Dat niemand, buiten my, u toonen kan nochtans.

FELICIA.

Laat zien.

FABRITIUS.

Deez' Diamant heeft ongemeene glans.

FELICIA.

Ik vind hem wonder schoon.

FABRITIUS.

Kan hy, Mevrouw, behaagen?

FELICIA.

Ik zal u daadelyk antwoorden op uw' vraagen.
Laat dat Koraal my zien.

FABRITIUS.

Dat stuk is ongemeen;
Men zag aan uwe Kust nooit diergelyk voorheen.

FELICIA.

Maar wat wast, dat gy daar met zo veel zorg aanvaarde?

FABRITIUS.

't Is Ambre Gris, een stuk van hooge prys, en waarde.
Ik heb veel land doorreist om deze dierb're waar,
En 't word vry meêr geschat, dan al my schat te gaâr.

DIANE.

Maar geen byzonder nieuws verlokt ons tot begeeren.

FABRITIUS.

Deez' Paerelen snoer die zou uw schoonheid vry vermeêren,
Zie, Harderinne.

FELICIA.

Neen, zo gy ze wel beziet,
Die glans haalt by den glans van haare schoonheid niet.
Diane is schoon genoeg, dit sierzel doet geen voordeel:
Elk Harder aan myn Hof bevestigt straks myn oordeel.

Maar echter hoe volmaakt zy is, en waard elks min,
Zy zal de haaren zyn, behaagdze slechts haar zin.

DIANE.

Mevrouw, uw' goedheid...

FELICIA.

Nu, wil die terzyden leggen.

FABRITIUS.

Wat zal, Mevrouwe, van dit schoone proefstuk zeggen?
Zie hier 't Portret des Vorsts van Andaluzia.

FELICIA.

Ik zag van deze kunst by na geen wedergâ.
En wat is dit?

FABRITIUS.

Dat's 't Beeld van een zyns beste vrinden,
Den Prins van Picheri zultge in dit weezen vinden,
Nearkus, die, verblind door zek're Schoonheid, liet
Zyn' Medeminnaar de eer der stryd, die hem doorstiet.
Kleazjenor had zich in 't einde dus gewrooken.

THERZANDER.

„ Zal ik gelooven, Goôn! het geen hy heeft gesprooken?
Zyt gy verzekerd van Nearkus dood?

FABRITIUS.

't Is wis
Dat hy den vierden dag der stryd gesturven is.

FELICIA.

De Schilder heeft zyn moed getroffen in zyn wezen.

FABRITIUS.

Maar die hem overwon was noch veel meêr te vreezen.
Mevrouw, bezie 't Portret.

THERZANDER.

„ ô Hemel! 't is genoeg.

FELICIA.

Is dit Kleazjenor, die Held, die hem versloeg?

FABRITIUS.

Gy ziet in dit Portret natuurlyk hem na 't leeven.

THERZANDER.

„ ô Goôn! wat nydig lot heeft dezen hier gedreeven?

FA-

FABRITIUS.

Dit's 't eenig, dat my noch van alle bleef ter hand.
De Vorst, in toorne, deed door my van land tot land
Alom dit voeren, om hem elders aan te houwen.
Kleazjenor, die zich ten Hoof niet dorst vertrouwen,
Na't eindigen der stryd, by tyds 't gevaar ontweek,

FELICIA.

Therzander, wie zag ooit iets dat u meêr geleek?
Uw' Zuster zal hier in myn' meening' ook versterkken.

THERZANDER.

Natuur speeld nu en dan heel konstig in haar' werkken,
En maakt twe wezens vaak elkander schier gelyk.

FELICIA.

Maar gy gelykt te wel, hoe meêr ik u bekyk.
Nu, Koopman, zeg my eens, heb ik niet wel gekeeken?

FABRITIUS, *Therzander aanziende.*

Deze is Kleazjenor, het lyd geen tegenspreeken.

THERZANDER.

Gelykheid een's Portrets geeft weinig zekerheid.

FABRITIUS.

Myn Heer, ik kan u nu, en heb te klaar bescheid.
Al 't geen my u tot noch deed houden voor een ander,
Was, eensdeels, 't Harderskleed, en dan de naam
Therzander.

THERZANDER.

Hoe! ik Kleazjenor?

FABRITIUS.

Ja; gaf my niet, myn Heer,
't Gelukkig Eiland de eer, dat ik u daar zag weêr,
Sintge uw geboorteplaats, Sivilje, had begeeven?
Zag ik in Portugal u niet gezond in 't leeven
Sint twintig weeken? daar ge u hier ziet vry, wat pord
U aan, dat dit noch meêr by u verduisterd word?

FELICIA.

Nu bloos niet, om voor ons de waarheid te belyden.

THERZANDER.

Ik word een weinig rood; niet, dat ik zoek te myden

De

De waarheid u daar van te melden; deze hand
Is waar, heer, zo 't moſt zyn, Nearkus overmand.
Die Medeminnaar, zo verhit, als ongebonden,
Zo ik 't niet had belet, had moogelyk geſchonden
Het Voorwerp van myn kuiſche en zuiv're liefde; hy
Gevoelde des 't berouw; zyn dood vervrolykt my.
Alleen de zaak, die my nu kwelt, nu komt te ontſtellen,
Is, dat ik die, Mevrouw, niet eêr kwam te vertellen.

FELICIA.

Ik kan de reden licht bevroeden van uw doen,
De vreeze van uw hart daar door met een vermoên,
Dat ge ook geen and're naam verkooſt, hebt aangenoomen,
Als om de ſtraf der wet alleenlyk voor te koomen.
Ik zie 't, ik wil u wel ontſchuldigen, ik kan
Zeer klaar bevroeden daar de grondige oorzaak van.
Maar vrees niet; want, indien men, om uw hoofd te ſpaaren,
Moſt met geweld geweld te keer gaan, wy verklaaren,
Hoe zeer ook uw belang bekommerd ons gemoed,
Dat geene magt, hoe zwaar, voor u, ons vreezen doet.
Ik zal de vreede met uw' Koning weder maaken;
Hy zal het zwaar vervolg, om u te ſtraffen, ſtaaken.
Of zo hy 't weigerd, en de wapens neemd ter hand,
Felicia heeft moed en magt tot wederſtand.

THERZANDER.

Wat blyf ik diep verpligt voor zo veel' gunſt, Mevrouwe;

FELICIA.

Maar, datmen de and're kunſt nu vorder ook beſchouwe?

FABRITIUS.

Zie van Diane hier de zuiv're Schildery.

FELICIA.

Wat zegt gy van Diane?

DIANE.

„ ô Goôn! wat ramp voor my!

FABRITIUS.

't Is deze Godheid, wien men hier gewoon is te eeren.

DIANE.

„ Ach! dat verlicht my 't hart.

FELICIA.

Nu, eindig myn begeeren,
En zeg, wiens beeldtenis is deez', zo ſchoon gemaald?

FABRITIUS.

't Is van die Schoonheid, daar ik u van heb verhaald.
Die twee Verliefdens deed om haar van liefde zuchten?
Dat de een het leeven koſte, en de ander deede vluchten;
Om wien Kleazjenor Nearkus doode. Ik kocht
Terſtont na zyne dood deez' kunſt, zo wel doorwrogt.
Maar, hoe! Kleazjenor kan alles u doen hooren.

FELICIA.

Hebt gy hier kennis aan?

THERZANDER.

Neen, 't komt my vreemd te vooren.

FELICIA.

Den zwier uws Zuſters ſpeeld hier in heel naakt en klaar.

DIANE.

„ ô Hemel, die my ziet, weer van my dit gevaar.

FELICIA.

In 't Spiegelglas, gewoon uw' beeldtenis te aanſchouwen,
Daar moogtge uw' wezen min als in dit beeld vertrouwen
Te leeven; en, Diaan', ten zy myn oordeel faald,
De Schilder heeft u hier na 't leeven op gemaald.

FABRITIUS.

Ja, twyfel niet; maar let, by dit geval, wat wonder!
Hoe dat de kunſt natuur gevolgd heeft in 't byzonder.
Zy is 't, Mevrouw, om wien Nearkus zuchte.

THERZANDER.

„ ô Goôn!
„ Waar zyn we? ach! dit geval veroorzaakt duizend doôn.

DIANE.

Gy kent my?

FABRITIUS.

Wy zyn in Seviljc by gebooren;
Meliſſe u Moeder is, wat vreugde is haar beſchooren,

Wen ze op myn thuis reis zal verneemen uit myn mond,
Dat Celia hier leefd noch fris en wel gezond.

FELICIA.

Hoe! Celia?

FABRITIUS.

Mevrouw, dus wierd ze eertyds geheeten.

DIANE.

Myns oordeels ſchynt gy dit niet al te wel te weeten.
Zy, van wien dat gy ſpreekt, en uwe Celia
Stierf voor Nearkus.

FABRITIUS.

Maar, dit ſcheen zo wel, ô Ja.
Sevilje in tegendeel heeft zekerer beſcheiden;
En deze valſche dood zal niemand meêr verleiden;
'k Weet, ſchoon men in uw huis zo treurig was, zo droef,
Hoe men in uwe plaats een leege kiſt begroef;
En dat dit ſchynbaar blyk van uwe dood verſtrekte
Het middel, welk u voor het dreigend onheil dekte.
Ik weet, hoe ge u op Zee begaaft, noch meêr, ik weet,
Hoe ge om Kleazjenor vaak zuchte, en droevig kreet.
De Zee, door ſtorm op ſtorm, hoe langer hoe verwoeder,
Verſlond uw ſchip, en ſcheide u eind'lyk van uw' moeder.
Zy, op een plank ontkwam 't gevaar, zocht door 't heel al
Na haare dochter, maar verſtond nooit haar geval;
En, tot Sevilje, in 't eind' weêrom gekeerd, geloofde
Dat u de dood voorlang van 't leevens licht beroofde.

DIANE.

Gy meld verborgentheên heel onbekend, heel vremd.

FABRITIUS.

Waarom des lang geveinsd, en dit niet toegeſtemd?
Men heeft alreeds uit een van uw gezin vernoomen,
De waarheid van 't bedrog, en klaar bewys bekoomen.
Nearkus niet meêr zynde; uw' Moeder, weêr gekeerd,
Zelf uw' geveinsde dood ook langer niet beweerd.
Ik kwam aan kennis van 't geheim door haar te raaken.

THERZANDER.

Al wat gy hier verhaald zyn nieuwe, en wond're zaaken.

FABRITIUS.

Gy maakt den Gaauwert, en ſpeeld den Geveinsden; maar
Is 't ook om u geweeſt, dat ik zo even daar
Wierd aangeſprooken, om twe Harders te vergunnen
Verblyfplaats in myn ſchip, die niet van hier en kunnen
Geraaken?

THERZANDER.

Hy verdicht verzierzels uit zyn hoofd,
Mevrouwe, daar hy u meê dienſt te doen geloofd.

FELICIA.

Neen, zyn verhaal ſchynt niet zo los en zonder klaarheid,
En ik vinde in 't vervolg van dien de zuiv're waarheid.
Gy ſtelde, uit goeder hart', noch ſtraks (nu weid niet bang,)
In uwes Zuſters hand ganſch Celiaas belang;
Ja, zy beloofde u zelfs dat groot verſchil te ſliſſen,
En, met een woord, ſtond in, voor die verbinteniſſen.
Gy, Koopman, komt wel weêr eens op een ander tyd.

FABRITIUS.

Vaarwel, Mevrouw, 'k verzoek dat gy my gunſtig zyt.

ACHTSTE TOONEEL.

FELICIA, DIANE, THERZANDER, PHILINTES.

FELICIA.

TRouwloozen, dacht gy my zo ſtout'lyk te bedriegen?
Elk door verzierde naam myn gunſt in ſlaap te wiegen?
Te koeſteren uw vlam dus heimelyk en ſtil,
In 't by zyn van my zelve, en in myn wederwil?
In 't midden van myn Hof dien valſchen trek te brouwen?
Deze is uw' zuſter dan; Bedrieger! 't zal u rouwen.
Bedriegſter! gy zult haaſt gevoelen of myn haat
Onmagtig is; ſchrik, beef, wen die aan 't woeden ſlaat.
Gy zult...

THERZANDER.

Mevrouwe, ik bid...

FELICIA.

Neen, neen; gy zult de ſmarte
Gevoelen, die my baart de ontroering van myn harte.
Myn hooner zag ik nooit zyn' ſtraf ontgaan; ik moet
Voldoening zien der ſmaad, die gy my beide doet.
En, als gy bei myn wraak op 't vinnigſt zult zien blaaken,
Zal 't u berouwen, dat gy my beſchaamd koſt maaken.
Vertrek uit myn gezigt.

THERZANDER.

Wat ramp, ach! evenaart
Deez' rampen!

FELICIA *tegens Philintes.*

Dat elk een byzonder werd' bewaard.
Dat zy elkanderen niet ſpreeken.

NEGENDE TOONEEL.

FELICIA, *alleen.*

O! Wat plaagen
Gevoel ik! ha! wat ſpyt! onmoog'lyk te verdraagen!
Wat zal ik doen? met wien ik my beraân? ô min!
Zal ik, ſchoon ook gehoond uw wet noch volgen in?
Zal ik dit ongelyk of ſtraffen, of vergeeven?
Neen, dat zy op hunn' beurt bei voor myn' woede beeven.
Erinn'ren wy in ons die driften van de ziel,
Waar door de toorne in 't einde altyd het veld behiel.
Verbryz'len wy het Juk, daar we onder zwoegen, zuchten;
Op dat de haat regeer, doen wy de liefde vluchten.
Verderven wy dan deze Ondankbaaren, dat zy,
Beſpottende myn gunſt, nu, nu myn' raazerny
Gevoelen, en nooit weêr beſchimpen, en braveeren.
Therzander, fy! maar hoe! zou hy noch triomfeeren?
Therzander, zou die my doen zwichten? ach! ik voel
Dat deze naam myn haat weêr uitbluſcht, weêr maakt koel.
Ik ben Felicia niet meêr, en myne magten
Verflaauwen, dat ik wil, dat ſchrik ik te betrachten.

Verraader, moet gy my vervolgen in myne eer,
Doen twyff'len of ik ben Felicia wel meêr?
Neen, denkken wy daar niet meêr aan, de ſpyt, de ſchanden
Begeeren van myn woede een billyke offerhanden.
Beproeven we of myn' kunſt niet, wat ik wil, vermag,
En ſtraffen wy die twee Verliefdens met een ſlag.
Niet dat hunn' dood myn' wraak voldoen kan, neen, het lyden
Is zwaarder, dan de dood, waar meê zy znllen ſtryden.
En door de kracht der kunſt, dien 'k aanvoer in den nood,
Sterft yder duizendmaal op yder dag de dood.
Ik zal hen, beurt om beurt, ſteeds onophoud'lyk plaagen.
En, om hen bei te doen een zelfde ſtraffe draagen,
Zal de een en andere met doodelyk verdriet
Beweenen 's and'rens dood, daar de ander 't merkt, noch ziet.
De ſtraffe is ongehoord, de plaagen vremd, maar 't wreeken,
Om myn geleden' hoon, kómt daar door uit te ſteeken.
De Waereld zal hier aan my leeren kennen. Ik
Gevoel dat my de ſpyt weêr ſmart dit oogenblik.
Gaan we aanſtonds, wyl de tyd vertoeven lyd, noch rekken,
Met ongevoeligheid myn ſchoone wraak voltrekken.

Einde van het Vierde Bedryf.

VYFDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

PARTHENIA, KLIDAMANT. THERZANDER, DIANE, *zittende ter zyde van het Tooneel, naast elkander, in een betoverde Plaatze.*

KLIDAMANT.

NOoit zag myn oog iets zo rampzaligs, het gezucht
Van deze Minnaars, ach! vervuld alom de lucht.
En naauw'lyks, dat ik eens bezag en de eene en ander,
Kon ik bekennen meêr Diane noch Therzander.
De dood, by beurten, op hunn' wezens afgemaald,
Verſmoord hunn' liefde niet, die door hunne oogen ſtraald.
Maer is 't gerucht wel waar, Mevrouwe, dat wy hooren,
Heeft Nymf Felicia hen beide hier bezwooren?
Heeft dit haar' kunſt verricht tot ſtraffe hunner min,
En ziet zy hunne ſmart met vrolykheden in?

PARTHENIA.

Ja, deez' betovering is 't werk van haar vermogen;
Zy kan, wanneer zy wil, meêr wonderen vertoogen.
Haar' kunſt, die 't lot beheerſcht der Stervelingen, doet
De Waereld beeven, wen haar' toorne brult, en woed.
Rampzaal'ge Thyrſis kan gevoelig daar van ſpreeken.
Weet gy niet hoe de Nymf haar wiſt van hem te wreeken?

KLIDAMANT.

Ja, zyn geval is my volkomentlyk verteld.

PARTHENIA.

Hy had zyn' zinnen op Rozelia geſteld,
Bedroog de hoope en wil der Nymfe, die te vooren
Hem al tot myn Gemaal geſchikt had, en verkooren.
Zy weet niet niet van de min, dien ik u draag; hy kon
Niet derven uit zyn oog de klaarheid van zyn Zon:
Wat deed' zy niet, ô Goôn! Rozelia, voorheenen
Zo ſchoon, zo wel gemaakt, word ziek, doet niet als weenen,

Beklaagd zich, kermt, en ſteend; de glans van haar gezicht
Dooſt uit, en ſtraks vergaan de ſtraalen van dat licht.
Van zo veel ſchoonheid heeft zy de yd'le plaats behouwen.
Haar' Minnaar, die zelfs haar' vervoering moſt beſchouwen,
Zocht haar ſint al dien tyd, doch zag haar nooit daar na.
Dit was een proefſtuk maar van Nicht Felicia.
Kon zy, om myn belang, haar' wraakzucht niet betoomen,
Moſt Thyrſis deze ſlag van haare handen koomen?
Bezef hoe feller dat haar' wraak zal overſlaan,
Wen zy een misdaad wreekt, nu zelf aan haar begaan.

KLIDAMANT.

Indien de Nymf beſpeurd de liefde van ons beiden,
Haar' gramſchap zal terſtond ons van den and'ren ſcheiden;
En, voerende my weg in eenzaamheid, zal ſtaâg
Myn leeven kwynen doen in eindeloos' geplaag.
Maar, hoe haar' kunſt my ook doe zuchten, hoe wraakgierig
Haar' haat my ook vervolg', myn trouw blyft even vierig.
Mogt ik my vleijen met die zelve hoop, Mevrouw,
Dat gy volſtandig bleeft in zo volmaakte trouw.

PARTHENIA.

Ja, twyffel geenſins aan 't bewys van myne gunſte,
Myn' liefde tart haar' haat, en lacht met haare kunſte,
'k Bewaare u die altyd en zuiver en opregt,
Parthenia blyft ſteeds als zy u heeft gezegt.
Al zou haar' haat my doen het lieve leeven derven,
Gy zult my eerder zien, als myne liefde, ſterven.

KLIDAMANT.

Hoe dier verpligt gy my.

TWEDE TOONEEL.

PARTHENIA, ISMEENE, KLIDAMANT, THIMANTES. THERZANDER, DIANE, *ter zyde het Tooneel in een betooverde Plaatze.*

ISMEENE.

Helaas! wat droever maar
Verſpreid 't gerucht alom, Mevrouwe, en is het waar
Dat op een zelven ſtond, door kracht van Toverijen,
By beurten, elk om 't wreedſt en droevigſt, moeten lijen
Therzander en Diane, en dat elk, beurt om beurt,
En ſterft, en weêr bekomt, en om den dooden treurd?

PARTHENIA.

't Is al te waar, Ismeene.

THIMANTES.

Indien ik durfde ſpreeken,
De Nymfe word beticht van dit onmenſch'lyk wreeken.

PARTHENIA.

Wie twyfelt aan dit ſtuk? en deze felle ſlag
Brengt van haar' groote magt de waarheid aan den dag;
En dat zy ongeſtraft haar nimmermeêr liet hoonen.

KLIDAMANT.

Hoe groot haar' magt ook zy, die ons doet vreezen, toonen
Wy daadelyk aan haar 't gevoelen dezer ſmart.
Dit is het middel niet, dat zy gehoorzaamd werd'.
Door deze wreedheid zal haar achting haaſt verdwynen,
Hier door haar misdaad meêr, als wel haar' luiſter ſchynen.
Een yder zal met haat... Maar zy genaakt.

DARDE TOONEEL.

FELICIA, PARTHENIA, ISMEENE, PHILINTES, KLIDAMANT, THIMANTES, THERZANDER, DIANE, *ter zyde het Tooneel in een betoverde Plaatze. Gevolg.*

FELICIA *tegens Philintes.*

Verbaaſt.
U deze ſlag? wel hoe!

PHILINTES.

Mevrouw, hoe dus gehaaſt
Met deze wreede ſtraf, waar over elk, te onvreede,
Op 't Eiland mort? ik bid...

FELICIA.

Zeg, Harders, is 't geen rede,
Dat ik het ongelyk dus wreeke?

KLIDAMANT.

't Doet zo; maar
Gy maakt tot vrinden weêr de vyanden van haar.
Mevrouwe, laat toch ons verzoek haar weêr bevrijen:
Waarom moet elk van hen die wreede doodſtraf lijen?
Om dat zy hunne min verburgen voor uw oog,
Om datze als Zuſter u, als Broeder hy bedroog,
Met allen, die hun ruſt ſteeds dachten te weêrſtreeven,
Behoênde dus hunne eer, en mogelyk hun leeven,
Is dat een misdaad, die geen ſtraffe mag ontſtaan,
Dan door betovering, die nimmer zal vergaan?
Moet yder, beurt om beurt, en ſterven, en herleeven,
Waar door gy t'elkenmaal hen komt den doodſteek geeven
Op nooit gehoorde wyz', die yder een mishaagd,
Daar ſteeds de leevende den ſtervenden beklaagd?
Hun deerelyk gekarm, en droevige ongenuchten,
Doen deze Rotzen meeſt weêrgallemen, en zuchten,
En treuren nevens my. Helaas! hun droef geval
Beroofd deez' plaats van ruſt, die nooit weêrkomen zal.

PAR-

PARTHENIA.

Wil myn verzoek met een gewaardigen te hooren;
Hoê voor den Blikſem, en voor uw' gevreesde tooren,
Dit lief Verblyf, Mevrouw, alwaar het Godendom
Ter gunſt' van 't aardſch geſlagt hunn' zege deelde alom.
Tracht toch de vryheid niet van deze Luſtvertrekken
Te ſtooren, werwaards heen des Hemels gunſten ſtrekken,
Deez' Harders ten geval; die, op het eerſt' verdriet,
Deez' plaats verlaaten, en gy blyft haar' Nymfe niet.

THIMANTES.

Mevrouw, ei! wil van u dit misgenoegen weeren,
Gy hebt te lang gerekt den tyd van dit bezweeren:
Verbreek de Tovery, op dat elk een hier na,
Erkennende die gunſt, ſteeds roem Felicia.

ISMEENE.

Zo in de vryheid, die my is als aangebooren,
Ik ſlechts verzekerd waar u niet te zullen ſtooren,
Ik zoude u zeggen, dat elk een dit Schouwſpel wraakt,
En gy hier door niet een tot u geneegen maakt.
Men zal geen ſchuilplaats hier, of geen verblyf meêr zoeken;
Uw Eiland zal elk een en haaten, en vervloeken;
En al dit ſchoone Land, des Waerelds Luſtpriëel,
Zal de eenzaamheid alleen gevallen zyn ten deel.
Bedwing dan uwe haat wat meerder, en ten voordeel
Van uw gebied, gebruik in 't wreeken ryper oordeel.

FELICIA.

Hoe! uw verhaal maakt my verbolgen van gemoed;
Myn' magt bloeid door myn kunſt, die my ſteeds byſtand doet.
Ik kan veel meerder doen als ik heb ondernoomen.
Hoe vremd ook al myn doen u mogt te vooren komen,
Hebt gy wel, om hier op te morren recht, en magt,
En dunkt u billig elks aan my gedaane klagt?
Hoe! zou Therzander myn gezag en naam onteeren?
In 't midden van myn Hof myn' mogendheid braveeren?
Vertreeden eerbied, pligt, en gunſt? en ik, ha, Goôn!
Zou, daar ik kan, noch niet gevoelig zyn dier hoon?

Hoor braaver van het bloed van Zoroästres ſpreeken,
Dat yverig, maar ook rechtvaardig is in 't wreeken;
En daadelyk, tot wraak van zyn' beledigde eer,
Op den Belediger zyn' ſtraf doet daalen neêr.
Ja, Harders, ik verſta der kruiden kracht, hunn' werkking
Daar nevens, en wat dient tot kwyning, of verſterkking:
Hier door kan ik na wenſch, (wee! die my tegens kant,)
Bedwell'men al de kracht van 't menſchelyk verſtand.
Maar ik gebruik die kunſt met omzigt, en 't zal blyken,
Dat ik die pleeg aan hen die my verongelyken.
Wie, wie veroordeeld dan, dat ik, alhier ter Steê,
De waarde van myn rang dus handhaav', dien 'k bekleê?
Die my trotzeerd gevoeld zyn' ſtraf op 't onvoorzienſte;
Myn Scepter is omringd van ſlangen 't myner dienſte;
Waar van 't afgryzelyk aanſchouwen yder leerd,
Hoe na hy komt zyn' dood, die dien te na braveerd.
Hier van kan Thyrſis elk verzekeringe geeven,
Die zyn geluk, zo laf, beſtond te wederſtreeven;
En niet bezeffen kon hoe verr' hy zich verſtiet,
Toen hy de naam myns neefs hem niet gevallen liet.
Maar 'k wil hem wederom verheffen; myn begeeren
Is echter, dat ik hem met gunſte zal verëeren,
Doen hooren uit myn mond die vrindelyke taal,
Zyt eind'lyk van myn Nicht de Minnaar, en Gemaal.
Maar gy verbleekt; neen, neen; onnoodig is uw veinzen;
Parthenia, ik weet uw handel, en gepeinzen:
Uw min tot Klidamant is my niet onbewuſt.
Maar leer my kennen tot uw beider heil en ruſt.
Gehoorzaam; wacht u wel myn toorne op u te ontſteeken;
En ſchoon uw hart my haat, denk dat ik my kan wreeken.

PARTHENIA.

Mevrouwe...

FELICIA.

'tIs genoeg; gehoorzaam myn bevel.

KLIDAMANT.

„Laat ons nu zwygen; men vermurw' haar echter wel.

THIMANTES.

't Ontzag tot u, Mevrouw, blyft steeds in onz' gedachten.
De wapenen van ons zyn smeekingen, en klagten,
Op dat deez' tovery te niet ga; dat uw' gunst
Zich onzer toch erbarm, vernietig uwe kunst.
Therzander zal zyn smart, en wanhoop u doen hooren;
Zyn' zuchten en geklag zal dringen door uwe ooren,
En 't kermen om zyn' trouwe, en lieve Harderin:
De tyd genaakt; zyn' ramp neemd weder een begin.
Dit voorwerp zal uw haat in vrindschap licht verkeeren,
En moog'lyk hem uw gunst niet langer doen ontbeeren.
Het vuur uws gramschaps zal uitblussen door het nat
Dat langs zyn' kaaken loopt, dat uit zyn oogen spat.
Zie daar, Mevrouw, hy schynt te ontwaaken; hoor hem klaagen.
Ik hoop niet, dat zyn smart u langer zal behaagen.

THERZANDER *by 't Lichchaam van Diane.*

Waarom is my ten lot dit Schouwspel opgeleid?
Waarom my niet vervoerd in eeuw'ge duisterheid?
Wat reden of de Goôn my dus te haaten porden?
En waarom is myn slaap geen slaap des doods geworden?
In 't duister graf zoude ik de Nyd ontwyken; ach!
En ik zou tot myn smart niet sterven alle dag.
'k Zoude assche zyn; en dit afgryszelyk vertoogen
Wierd nooit zo dood'lyk voor Therzanders hart noch oogen:
Ja, waardige Meestresse, eertyds myns zielsvermaak,
Wat zyt ge als een gezigt het welk ik dood'lyk wraak.
En, in den droeven stand, waar in ge ons komt te vooren,
Die eêr myn' Wellust waart, hebt niets dat kan bekooren,
Uw Lichchaam is niet als een romp, diens schyn kan doôn,
Uw Hoofd is van uw bloed noch warm, en rookend'; Goôn!
De aanminnigheid en glans zyn daar van heel verdweenen:
'k Zie overal de dood, daar 'k liefde zag voorheenen.
Hoe dan, gy leefd niet meêr? Helaas! ik raak u kwyt
Op 't oogenblik dat gy van my gevonden zyt.

ô Zonne van myn' Ziel! wat vreugd was my beschooren
Door uw gezicht, geluk herbooren, en verlooren!
Schat daar myn' welvaard ondoorgrondelyk uitsproot!
Daar myn vermaak door blonk in spyt van nyd en dood.
Schoone oogen, eertyds myn' verwinnaars, uwe straalen
Zyn eeuwig uitgedoofd, en doen my eeuwig dwaalen.
Waarom roept gy my niet in 't ryk der dooden? vlied
Gy my, en zie ik dat Diane niet en ziet?
Neen, op dit Voorwerp, waar van my de smart doet beeven,
Leef ik niet langer, wyl Diane is uit het leeven.
Myn hart beweegt zich noch wel iet, maar 't is alleen,
Als 't flikk'ren van een vuur waar van de kracht is heen.
't Is maar een damp, een wind, een rook, waar van 't vermoogen,
Zo daadelyk verdwynd, zo dra het word bewoogen.
ô Voorwerp van myn' vlam! 'k neem weêr tot u myn keer,
En geef u ziel voor ziel, voor zuchten zuchten weêr.
De dood is nu myn hulp: myn' hoop en myn verlangen
Op haar zal u een blyk doen van myn' trouw ontfangen;
En wyl uw noodlot my het hart door zuchten sloot,
Zo werpt uw minnaar zich in de armen van de dood.

KLIDAMANT.

Gy ziet de grootheid dan van zyn' rampzaligheden,
Wat dat hy lyd, Mevrouw, wat dat hy heeft geleeden,
En wikt niet, of de daad wel zo strafwaardig zy.
Hoe ver strekt ook de magt van uwe tovery!
De Bosschen zuchten, en de Rotzen storten klagten;
Het kermen, en misbaar hunn' hardigheid verzachten:
Zelfs de Echo klaagt alom: en gy toond op deez' tyd,
Dat gy gevoeleloos, en zonder meêly zyt.

FELICIA.

'k Ben zonder medely voor hem: ik wil my wreeken,
Dewyl dat zyn bedrog, zo valsch, my is gebleeken.
Door een rechtvaardige vergelding', dien ik gaf,
Schep ik myn grootst vermaak in zyn' verdiende straf.
Denk nimmermeer dat ik deez' misdaad zal vergeeten.
De Hoon my aangedaan heeft my te zeer gespeeten.

Zyn'

Zyn' ſmarte is al myn' vreugde; ik ſchep vermaak te zien,
Dat myn' vermaarde Straf geen Schender kan ontvliên.

THIMANTES.

Nu, op dit oogenblik, door kracht van uw bezweeren,
Zult gy Diane zien herleeven, haar zien keeren
Tot haaren Minnaar; hoor haar' klagten, zie haar ſmart,
Mevrouw, en toon in 't eind een mededoogend hart.

DIANE *by 't Lichchaam van Therzander.*

Hoe dan, myn' waarde Ziel, gy zyt maar ſtoffe, uwe oogen
Beroofd van glans! uw mond tot ſpreeken onvermoogen!
Wat ramp! maar noch, in ſpyt uws Moorderes, die my
Doet zuchten, blyft aan my de vryheid, hoe ik ly,
U te beweenen; vloei myn' traanen, keer in ſtroomen
Van vlammen, nu na wenſch reeds tot myn hulp gekoomen.
Daar is zo koud niets in den buik des grafs, 't welk 't nat,
Niet zou verwarmen, dat ſteeds uit myne oogen ſpat.
Ja, door myn' traanen, door myn jammeren, en klagten,
Zal ik ontſteeken weêr uwe uit gebluſchte kragten.
'k Wil u doen leeven, en van 't leed dat my benard,
Door kracht van zuchten, doen gevoelig zyn dier ſmart.

THIMANTES.

Heeft u dit Voorwerp niet, Mevrouw, in 't eind, bewoogen,
En kund gy zonder ſmart dit droef gezigt gedoogen?

DIANE.

Ha, Liefde! wilt gy dan niet doen dat ik begeer?
Die zo veel wond'ren kund, doet gy'er nimmer meêr?
Gy, die op aarde zyt een ſpringaâr van het leeven,
Kund gy, dien 't is beroofd, dien 't niet ſtraks weder geeven?
Wie kan hen door de poort des doods weêrom doen gaan?
Zo gy dit niet vermoogt, wat magt zal dit beſtaan?
Ach! myn Kleazjenor, ſpreek, antwoord, neig uwe ooren,
Hoor Celia, wiens ſtem gy vaak zo graag wond hooren.
Hoe! ik kan uwen naam dan noemen, en ook myn',
En uwen mond, ô Goôn! zal ſteeds geſlooten zyn.
Ja, hy is dood, ik zie 't; ô ſmart! en deze naamen
Zyn nood'loos: hy kan 't leed, dat my nu treft, niet raamen.

ô Liefde! die my niet koſt by ſtaan in den nood,
Zo hy niet leeven mag, waarom ben ik niet dood?
Hoe! myn Kleazjenor, zoude ik u overleeven?
Neen, neen! de wanhoop, en de woede doen my ſneeven.
Myn' Ziel is nu voortaan heel krachteloos, myn moed
Bezweeken, en van 't hart geweeken al het bloed.
Ik kan alreeds niet meêr: Helaas! indien myn ſterven
Uw ſlaap verbreeken kon, gy zoud het licht niet derven.
'k Sturf vrolyk; en om u gaf ik myn bloed: indien
't U helpen kon, gy zoud my in uw' ſtaat haaſt zien.
Maar, 't is gedaan; ik voel myn krachten al bezweeken,
En 't geen noch ov'rig is by my tot u geweeken.
Ik voel hoe my de ſlaap komt de oogen ſluiten: ach!
Uw' Celia verlaat het leeven, en den dag.

KLIDAMANT.

Wel nu roerd noch uw hart niet eens dit deerlyk karmen?
Zult gy u over hen niet eindelyk erbarmen?
Gedoog dat eenmaal u het medelyden raak;
Ach! Nymfe, ik bid een eind van deez' bezweering maak.

FELICIA.

Ja, ik voel my geraakt, 'k beklaag ook de ongelukken,
Daar haare trotsheid hen nu mede komt te drukken.
Maar, ſchoon dat hunne ſmart myn' gramſchap heeft verzagt,
Om dit te niet te doen heb ik te weinig magt.
Ja, Harders, om hier van de waare grond te ſpreeken,
Een hooger magt alleen kan 't noodlot hier van breeken.
Dus is 't gemaakt, op dat het duuren zou; ik kan
't Niet weêr ontdoen, ſchoon ik de uitwerkſter ben 'er van

THIMANTES.

Wat zegtge? ô Goden! kund gy dit niet weêr verbreeken?
Neen, neen! uw haat op hen is noch te zeer ontſteeken.
Gy wilt hen ſtraffen, en de Waereld wyzen aan,
Hoe 't ongelyk u ſmart door hen aan u gedaan.
En, om met beter ſchyn uw wraak te doen gelukken,
Noemt gy een hooger magt, om hen uw' ſtraf te ontrukken.
Maar, neen! de Goden zyn voldaan door ons geween,

Zy zullen, u ten ſpyt, uw tovery vertreên.
Diezelve Goôn, Mevrouw, die lang uw kunſt belachten,
Zyn Meeſters van 't geval, en ook onze Oppermagten.
Wy ſteunen ſteeds op hen, dat hunn' rechtvaardigheid
Veryd'len zal dit werk tot 's Minnaars ſmart bereid.
Godin, die plegtiglyk geëerd word in deez' landen,
Die 't Noodlot en 't geval van ons hebt in uw' handen,
Die 't kwaade ſtraft, wiens zorg zy 's Harders heil vertroud,
Die ſtaâg u offeren in dit bekoorlyk Woud,
Aanſchouw den droeven ſtaat van twee rampzaal'ge Zielen,
Door min vervoerd, die in den haat der Nymf' vervielen,
Geef weder aan dit Land, herſtellende hun lot,
De vryheid ons vergund hier van de Minnegod.

Onder het geweld van donder en Blikſem, dat Godin Diane uit de Hemel nederdaalt, word de Tovery verbrooken.

PARTHENIA.

Wat Blikſemſtraal komt ons zo ſchielyk hier te vooren:
En welk een Donderſlag dreund ons zo ſterk door de ooren?

ISMEENE.

Wat dikke wolk omtrekt de Hemel!

FELICIA.

'k Zie om hoog
Hem op'nen, 'k zie een ſtraal ook naderen ons oog;
'k Zie de Godinne daald, en tot ons nedervaaren:
Men knield zy wenkt ons, om haar meening te verklaaren.
Haar' gunſte te uwaarts is gebleeken; en miſſchien
Zult gy door haare komſt iets ongemeens hier zien.

VIERDE TOONEEL.

GODINNE DIANE *in een Wolk*, FELICIA, PARTHENIA, ISMEENE, KLIDAMANT, PHILINTES, THIMANTES, THERZANDER, DIANE.

GODIN DIANE.

DAt niets u meêr ontſtelle, ik heb verhoord uw bede.
Kleazjenor verkrygt zyn Celia nu weêr;

Haar'

Haar' kwaalen einden: 'k heb de tovery, op hede,
Vernietigd; geen geval ontrust haar immer meêr.

Gy deelden in haar leed te gader; datze u geeven
Vernoeging door hunn' min, die voor geen rampspoed zwicht.

THERZANDER *tegens Diane.*

Door wat Bezweeringe geniet gy weder 't leeven?

DIANE *tegens Therzander.*

Door wat Bezweeringe geniet gy weder 't licht?

GODIN DIANE.

Haar' deugden zonder gade en blyven nimmer buiten
Vergelding, welkers waarde, ook waardig loon verwacht:
Ik ga myn Tempel tot haar Huuwelyk ontsluiten;
En uw' bescherming neem ik namaals steeds in acht.

'k Wil door des Huuw'lyksband noch meerder gunsten toonen,
Schoon wat belang dat hier ook moog'lyk tegenstryd,
Des Harders Klidamants getrouwe min bekroonen,
En dat Parthenia met hem zyn' dagen slyt.

Hy zal met haar voortaan dit Eiland ook regeeren,
En myn' Gerechtigheid voerd hen in deze staat:
De Nymfe zal 't gebied na dezen tyd ontbeeren;
'k Ontsla u van haar' magt, die vaak aan 't woeden slaat.

't Vermoogen van haar' kunst zal ik terstond ontbinden.
Dit Land zal steed bevryd van alle rampen zyn:
Elk zal een toevlugt in Dianaas Tempel vinden,
Om zich te bergen voor de Bliksem van Jupyn.

Dit Land heeft van haar Sex 't gebied genoeg geleden.
'k Verander al de wet gekomen van haar hand:
Als Prinse zal voortaan hier die 't gezag bekleeden,
Van Vader af tot Zoon, uit 't bloed van Klidamand.

De Godinne vaart weder ten Hemel.

VYF-

VYFDE en laatste TOONEEL.

FELICIA, PARTHENIA, DIANE, ISMEENE, KLIDAMANT, THERZANDER: THIMANTES, PHILINTES.

FELICIA.

JA, Ja, Godin, gy komt een billig Vonnis vellen;
En die myn misdaad prees zou in myn staat zich stellen.
Èn de Opper-Hemelliên, en Meesters van 't geval
Licht hadden, zonder u, myn' dood gestemd; ik zal
In uwen Tempel my door and're Toverssen
Gaan zuiv'ren, straf naar eisch van mynen misdaad lijen,
Het ov'rig van den tyd myns leevens 't Godendom
Verzoenen aan de voet van uwe altaars. En om
Heel plegtig haar Bevel in alles te onderhouwen,
Zo zal Kleazjenor zyn' Celia ook trouwen.

THERZANDER, en DIANE.

Wat zyn wy niet verpligt aan uw' goedgunstigheid.

FELICIA.

Geniet dan Klidamant 't geen u 't geluk bereid,
Aanvaard Parthenia, met een de Kroon; wy laaten
Aan u de mogendheid, en myn gezag, en staaten.

KLIDAMANT.

Neen, gy gebied hier noch, en gy behoud uw rang,
Wyl het regeer recht van uw eige bloed afhang':
Met alle eerbiedigheid zal ik u altoos eeren,
En, onder uwen naam, als Meester, hier regeeren.

PARTHENIA.

Schoon my des Hemels gunst aan een' Gemaal verpand,
'k Ontfang hem, met uw' wil, dan liefst van uwe hand:
En ik begeer alhier noch eere, noch vermoogen,
Als om de erkentenis u daar van te vertoogen.

THIMANTES.

Ismeen', verbinden we ons nu mede.

ISMEENE.

'tWas gedaan,

Maar 't schynt wel de Godin heeft dit zo niet verstaan.
Wil dan van zulke stoff' voor deze tyd niet taalen,
Ten zy ze eens neemt de moeite om weder neêr te daalen.

KLIDAMANT.

'k Gebiede in deze plaatze, Ismeene, en ik begeer't.

ISMEENE.

'k Aanvaard dan zyne trouw, 't is recht dat elk u eerd.

Tegens Philintes.

En zo ge uw' Jalouzy wilt gansch ter zyde stellen,
Werde ik weêr uw' Vrindinne, en zal u nooit meêr kwellen.

PHILINTES.

Laat ons goê Vrinden zyn; ik ben voldaan, Ismeen'.

KLIDAMANT.

Dank zy de Hemel, nu dat yder is te vreên.
Gaan wy ter Tempel der Godinne altaaren fieren,
En voor de Goden dit driedubbel huuw'lyk vieren.

Einde van het Vyfde, en laatste, Bedryf.

